

ПАГОНЯ

№ 37 (93)

11 – 17 лістапада 1994 г.

Кошт 50 рублёў

80 працэнтаў прадстаўніц
самай старажытнай пра-
фесіі ў Летуве – гэта
гастралёры. – ст. 4.

Гэтую сістэму псіхала-
гічнага аздараўленьня выка-
рыстоўваюць мільёны
людзей. – ст. 6.

Рэцыдывіст сілай завёў у
сваю кватэру і спрабаваў
згвалтаваць вучаніцу
8-га класа. – ст. 8.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБА-
ЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ:
Менск – Варшава – Мас-
ква – Санкт-Пецярбург.

Пракурору Гарадзенскай вобласці спадару Леаніду ЦЯРЭШ-
ЧАНКУ.

Начальніку ўправы ўнутраных спраў Гарадзенскага аблвыканка-
ма спадару Анатолю БЕЛАШЭЎСКАМУ.

Старшыні Гарадзенскага выканкама вабласнога Савета дэпу-
татаў спадару Сямёну ДОМАШУ.

Старшыні Гарадзенскага выканкама гарадскога Савета дэпу-
татаў г.Горадні спадару Георгію КРУПЕНКУ.

ЗАЯВА

1 лістапада 1994 года, напярэдадні дзяр-
жаўнага свята “ДНЯ ПАМЯЦІ” - ДЗЯДОЎ,
якое спакон вякоў адзначаў увесь люд Беларусі
як дзень памёрлых, каля Каложскай царквы
быў учынены акт вандалізму над памятным зна-
кам “ПАГОНЯ НА ГРУНВАЛЬД”, які быў пас-
таўлены ў гонар славян (беларусаў, палякаў,
ліцьвінаў, рускіх, украінцаў, чэхаў) і малдаван,
загінуўшых, але перамоглых нямецкіх крыжа-
коў 15 ліпеня 1410 года ў бітве пад Грунвальдам.

Варвары ламамі выламалі мемарыяльную до-
шку з выявай “ПАГОНИ” і скралі яе.

Мы расцэнваем гэты інцыдэнт не як “звы-
чайны крадзёж” каларных металаў, на што ця-
пер вельмі модна сьпісаць любыя акты
вандалізму такога кшталту. Мы маем падставы
сьцьвярджаць, што гэта прадуманая палітычная
правакацыя антыдзяржаўных праімперскіх
сілаў, якія зараз хочаць правіць бал на Беларусі
з маўклівай згоды і абьякнасьці тых, хто мае

права і абавязак падтрымліваць парадак у дзяр-
жаве.

Гэта зьнявага беларусаў, палякаў, рускіх, ук-
раінцаў, летуісаў, якія жывуць на Гарадзенш-
чыне. Гэта зьнявага дзяржаўнага герба
Рэспублікі Беларусь, зьнявага над памяццю на-
шых продкаў. Гэта непавага да народа Беларусі.
Такія дзеянні – нішто іншае, як распальваньне
міжнацыянальнай варожасьці.

У сувязі з вышэйадзначаным мы заяўляем ра-
шучы пратэст супраць бяздзейнага пракурату-
ры, міліцыі і іншых ворганаў улады, якія “не
заўважылі” гэтага зьдзікуства.

Мы патрабуем неадкладнага ўзбуджэньня
крымінальнай справы па дадзенаму факту і аб-
авязковага прыцягненьня да адказнасьці тых не-
людзей, якія ўчынілі зьдзек над дзяржаўным
сімвалам – ГЕРБАМ ПАГОНЯ, над памяццю
беларускага народа, яго гістарычнымі і мараль-
нымі каштоўнасьцямі.

Старшыня Гарадзенскай гарадзкой рады, сябра Сойму БНФ “Адрад-
жэньне”, Кастусь ЖЫНЬ;

старшыня Саюза палякаў на Беларусі, Тадэвуш ГАВІН;

старшыня Гарадзенскай гарадзкой філіі партыі Беларуская Сацыял-Дэ-
макратычная Грамада, Міхась ПАТРЭБА;

старшыня Гарадзенскага гісторыка-культурнага клуба “Паходня”,
Віктар ВАРАНЕЦ;

старшыня Гарадзенскай гарадзкой рады Таварыства беларускай мовы
імя Францыска Скарыны, прафесар Аляксей ПЯТКЕВІЧ;

старшыня Гарадзенскай абласной рады Таварыства беларускай мовы
імя Францыска Скарыны, прафесар Павел СЫЦЦАКО;

старшыня Гарадзенскай абласной арганізацыі Беларускага Фонду куль-
туры, прафесар Сяргей ГАБРУСЕВІЧ;

старшыня праўленьня культурна-асьветніцкага фонду “Бацькаўшчына,
дэпутат Вярхоўнага Савету Рэспублікі Беларусь, Мікола МАРКЕВІЧ;

старшыня Дэмакратычнага аб’яднаньня ветэранаў г.Горадні, Мікола
МЕЛЬНІКАЎ.

2 лістапада 1994 года,

г.Горадня.

АСОБЫ ВАНДАЛАЎ УСТАНОВАЎЛЕНЫ

У мінулым нумары “Пагоня” паведамляла пра
акт вандалізму, учынены на старых каталіцкіх
могілках Шчучына. Намаганьнямі супра-
цоўнікаў міліцыі былі ўстаноўлены асобы, якія
здзейсьнілі гэта. Імі аказаліся навучэнцы
СПТВ-98 А.І.Ш., абодва 1978 года нараджэньня,

ІНФЛЯЦЫЯ

10-11 ПРАЦЭНТАЎ - РЭАЛЬНА?

На прэс-канфэрэнцыі, якая нядаўна адбыла-
ся, кіраўнік Нацбанка С.Багданкевіч выказаў за-
даволенасьць эканамічнай палітыкай новага
кіраўніцтва рэспублікі. “Я бачу сьвядзеньне, што
Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь – гэта не канды-
дат у Прэзідэнты. Я спадзяюся, што Лукашэнка
канчаткова пераадолеў свае перадвыбарчыя
пазіцыі. Трэба стварыць эфэктывную эканоміку
і на яе аснове ўзьнімаць узровень жыцця на-
селяніцтва”, – сказаў старшыня НББ. Ён таксама
заявіў, што 99 працэнтаў ідэй, прапанаваных
парламенту, прыняты.

Па словах Багданкевіча, у яго “ёсьць паразу-
меньне з прэм’ерам”. Аднак галоўны банкір так-
сама заявіў: “Я не задаволены адсутнасьцю у
ўрада зьдзейснасьці. Трэба праводзіць рэформы, не
раячыся. Калі мы правядзем іх хутка, то будзе
вынік. Калі зацягнем, пойдзем на саступкі, то
нічога не атрымаецца”. На яго думку, многася
будзе залежыць ад кадраў, бо праграма і дагэтуль
было шмат. Ён адзначыў, што пакуль праграма
неадкладных мер выконваецца. На думку С.Баг-
данкевіча, зьніжэньне ўзроўня інфляцыі да кан-
ца года да запланаваных 10-11 працэнтаў у
месяц – рэальна.

СІМ.

ГЛАВНОЕ КРЕДИТНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ КОМПЛЕКС БАНК

С 10 ноября 1994г. УСТАНОВЛЕНЫ

ГОДОВЫЕ ПРОЦЕНТНЫЕ СТАВКИ
по “срочным векселям” для физических лиц

Срок размещения в банк, дней	Сумма (млн. руб.)					СВЕРХ 30
	до 1	от 1 до 5	от 5 до 10	от 10 до 30	СВЕРХ 30	
5 дней	140	150	160	175	195	
12 -/-	155	165	175	190	210	
20 -/-	170	180	190	205	225	
30 -/-	195	205	215	230	250	
45 -/-	225	235	245	260	280	
60 -/-	240	250	260	280	300	
90 -/-	250	260	270	285	305	
120 -/-	270	280	290	305	325	

г.Гродно, Тельмана, 3 тт 0152/47-20-25, 8-201-138

Запрашаем да сталага супрацоўніцтва рэкламных агентаў,
а таксама грамадзкіх распаўсюджвальнікаў.

Зьвяртацца на адрас: г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэл. 45-29-59, 45-41-83.

КАСТРЫЧНІК НЕ ДАЕ СПАКОЮ

6-га лістапада прадстаўнікі ПКБ, НРБ, “Очи-
щения” і іншых “левых” арганізацый (асобы, ў
большасьці, пенсьённага ўзросту) правялі на
плошчы Леніна ў Горадні мітынг, прысьвечаны
гадавіне кастрычніцкага перавароту 1917 года.

Выступы “чырвоных” не адрозьніваліся раз-
настайнасьцю. Па традыцыі, яны патрабавалі
аднаўленьня СССР і вяртаньня дню 7 лістапада
статуса дзяржаўнага свята, абвінавачвалі

“імперыялістаў” і “зdraднікаў” у развале Саюза,
гаварылі пра жабрацтва жыхароў Беларусі, су-
мавалі па сацыялізму, заклікалі прысутных пад-
трымаць прадстаўнікоў “левых” арганізацый на
выбарах.

Урэшце, прынялі рэзалюцыю, у якой патраба-
валі аднаўленьня СССР і разьпіліся.

А.Д.

НАПАЛЕОН БЫЎ БЫ НЕЗАДАВОЛЕНЫ

Напрыканцы кастрычніка ў Віцебску адбыўся
гадзінны мітынг, прысьвечаны 182-й гадавіне
вызваленьня горада ад напалеонаўскіх войскаў.
Ініцыятарам мітынгу быў Славянскі сабор “Бе-
лая Русь”. Па дадзеным МУС Беларусі, у
мітынгу ўзялі ўдзел 47 чалавек, сярод якіх былі
і члены Ліберальна-дэмакратычнай партыі.

«МЕЛАНЖ»

ПАД ПЫТАНЬНЕМ

500 тон акісьляльніка расейскага паліва “ме-
ланж” забылі на тэрыторыі Віцебскай вобласці
выведзеньня ў Расею ракетных войскаў. Вакол вы-
падку разгарэўся скандал. Менавіта пад напо-
рам грамадзкасьці “прадукт” было вырашана
адправіць сьледам за гаспадарамі, нягледзячы
на тое, што Міністэрства абароны Беларусі
вельмі жадае збудавань пад Бараньню прадпры-
емства па перапрацоўцы акісьляльніка на азот-
ныя ўгнаеньні.

Дарэчы, абсталяваньне для прадпрыемства
без ведама экалагаў ужо завезена.

ДЭФІЦЫТ НАЯЎНАСЬЦІ НЕ ПРАДБАЧЫЦА

Як заявіў старшыня праўленьня Нацбанка Бе-
ларусі С.Багданкевіч, нядаўна былі завезены з
Расеі два вагоны наяўных грошай. Ён таксама
паведаміў, што банк захаваў у Дзяржзнаку Расеі
на першы квартал наступнага года 6,5 трыль-
ёнаў беларускіх рублёў. Па яго словах, гэта даз-
воліць поўнасьцю задаволіць патрэбы
рэспублікі ў наяўных грошах з улікам
лістападаўскага падвышэньня мінімальнай зар-
платы і забароны ў студзені на рознічны ган-
даль за валюту.

Па словах С.Багданкевіча, у лістападзе ў аба-
рот будуць уведзены 20-тысячныя купюры, а ў
студзені – 50- і 100-тысячныя. На банкноце ў
20000 будзе адлюстраваны будынак Нацыяналь-
нага банка.

СІМ.

ТЫ
ПАДПІСАЎСЯ
НА
ГАЗЕТУ
«ПАГОНЯ»

Падпіска прымаецца
ва усіх паштовых аддзяленьнях.

Падпісны індэкс 63124.
Кошт на месяц – 500 рублёў,
на квартал – 1500 рублёў,
на паўгодзе – 3000 рублёў.

11 - 17 лістапада 1994 г.

2

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ПАДРЫХТОўКА ДА ВЫБАРАў НА ПЕРШЫМ ПЛАНЕ

Як вядома, Беларускі Народны Фронт абавязаўся ўстрымацца ад крытыкі дзеяньняў Прэзідэнта Беларусі ў першыя 100 дзён яго праўленьня.

На сёньняшні дзень гэты тэрмін скончыўся, і дзейнасьць А.Лукашэнкі на пасадзе кіраўніка дзяржавы па прозьбе карэспандэнта СІМ пракаментаваў каардынатар апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце С.Навумчык: “Першыя сто дзён паказалі, што дзеянні Прэзідэнта аказаліся не такімі неразумнымі і катэгарычнымі, як некаторыя яго заявы, але ж у цэлым яго ўчынкі як кіраўніка дзяржавы такія ж непаслядоўныя, якім непаслядоўным быў у свой час дэпутат Лукашэнка.

АД ПУБЛІКАЦЫІ ДА КАМІСІІ АДЗІН КРОК

8-га лістапада на ранішнім паседжаньні парламента 208 дэпутатаў прагаласавалі за ўключэньне ў парадак дня пытаньня аб стварэньні камісіі па расьледаваньню абставінаў, зьвязаных з публікацыяй у “Известиях” артыкула А.Старыкевіча “Прийём на высшем уровне получали в Беларуси главари мафии”. Парламентары выказалі таксама жаданьне заслухаць інфармацыю дэпутата С.Антончыка аб карупцыі ў камандзе Прэзідэнта.

НРБ МАЕ НАМЕР ІНІЦЫПРАВАць РЭФЕРЭНДУМ

Як паведаміў старшыня адміністрацыі НРБ С.Гайдукевіч, народны рух Беларусі не меў ніякага дачынення да спробы ініцыраваць рэферэндум аб дэансацыі белаежскіх пагядненьняў, наданьня рускай мове статуса дзяржаўнай, перагледзе дзяржаўнай сімволікі і адмене прыватнай уласнасьці на сродкі вытворчасці, якую зрабіла ў кастрычніку група грамадзян пад кіраўніцтвам нейкай Паўловіч. Па яго словах, НРБ зьбіраецца пасля 10 лістапада выступіць з уласнай ініцыятывай аб правядзеньні рэферэндума. Магчыма, на яго будзе вынесена пытаньне аб дзяржаўным ладзе Беларусі.

Лідэр Народнага руху заявіў таксама, што НРБ не прымаў ніякага ўдзелу ў сьвяткаваньні 7-га лістапада (Па яго словах, “у нас з камуністамі нет ничего общего, кроме идеи восстановления экономических связей”), што на камуністычных мітынгах зьбіраюцца людзі, якія прапагандуюць старыя ідэі і ўводзяць народ у зман.

УРАЧЫСТАСЬЦІ КАМУНІСТАў ПОСЬПЕХА НЕ МЕЛІ

6-га лістапада ў Менску па ініцыятыве ПКБ і ДСПС быў праведзены мітынг, прысьвечаны гадавіне падзей 1917 года, У ім прыняло ўдзел каля 5 тысяч чалавек. Аналагічныя мерапрыемствы прайшлі яшчэ ў 14 гарадах Беларусі, дзе камуністы здолелі сабраць пад свае сьцягі ў суме каля 3400 чалавек.

«ВЯЧЭРНІ МІНСК» ПРАЙГРАЕ

У Савецкім раённым судзе Менска завяршылася судовое разьбіральніцтва па іску сьледчага сталічнай пракуратуры А.Варапаева да газеты “Вячэрні Мінск”. На думку Варапаева, надрукаваная 30 сакавіка газетай інфармацыя прэс-службы ўпраўленьня ўнутраных спраў Менскага гарвыканкаму кампраментуе яго імя.

Суд задаволіў чатыры з пяці пунктаў іску і абавязаў адказчыкаў даць абвержаньне і выплаціць у якасьці кампенсацыі за маральны ўрон два мільёны рублёў.

СТУДЭНТАМ ВЫНЕСЬЛІ ПАПЯРЭДЖАНЬНЕ

Ленінскім раённым судом Менска разгледжана адміністрацыйная справа ў адносінах студэнтаў БДУ, якія 14-га кастрычніка ўзялі ўдзел у дэманстрацыі перад Домам ураду.

Судзьця Л.Жаўнерчыч вынесла студэнтам А.Міхалёву і В.Цемушаву папярэджаьне.

Свабодны прафсаюз студэнтаў рыхтуе чарговую акцыю пратэсту, якая плануецца адбыцца 17-га лістапада.

Дарэчы, украінскія студэнты падтрымліваюць захады беларускіх. У Кіеве каля 30 сяброў украінскай студэнцкай арганізацыі “Студентська профспілка” пікетавалі беларускае пасольства. Студэнты перадалі зварот да беларускага ўраду, у якім выказваюць сваю нягзоду з прасьледаваньнямі сваіх беларускіх сяброў.

СІМ

Па-першае, Прэзідэнт, на жаль, не пераканаўся ў тым, што Беларусь можа разьлічваць толькі на свае сілы, не чакаючы якойсьці істотнай дапамогі ні з Усхода, ні з Захада. Па-другое, вельмі трывожны сімптом - некаторыя выказваньні Прэзідэнта ў адносінах працэса нацыянальнага адраджэньня - я маю на ўвазе выступ у педагагічным універсітэце. Патрэцяе, непаслядоўнасьць праяўляецца ў супярэчнай эканамічнай канцэпцыі.

Для нас зараз не такая ўжо істотная крытыка Прэзідэнта, важней падрыхтоўка да парламенцкіх выбараў. І ўся нашая дзейнасьць будзе накіравана на падрыхтоўку да іх, на прыняцьце закона аб выбарах і закона аб сродках масавай інфармацыі, дзе ў нашых папраўках мы зьбіраемся выкарыстаць і заўвагі, выказаныя ў час канфэрэнцыі, арганізаванай Мас-Медыа-Цэнтрам".

СІМ.

АСТРАВЕЧЧЫНА СТВАРАЕ СУПОЛКІ БНФ

5-6 лістапада адбыліся сустрэчы народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь З.Пазыняка, В.Голубева, Л.Баршчэўскага і Ю.Беленькага з насельніцтвам Астравецкага раёна. Вядома, што Астравеччына на прэзідэнцкіх выбарах была на першым месцы па колькасьці галасоў, адданных за кандыдата ад БНФ “Адраджэньне” З.Пазыняка. Сустрэчы адбыліся ў васьмі населеных пунктах і ахапілі амаль увесь раён. Дэпутаты езьдзілі двума камандамі. Першую склалі З.Пазыняк і В.Голубеў, другую - Ю.Беленькі і Л.Баршчэўскі. Яны дзякавалі людзей за тое, што аддалі свае галасы за З.Пазыняка, расказвалі людзям, чаму склалася такое становішча ў краіне, калі да ўлады прыходзіць чалавек, што не мае сваёй кампетэнтнай каманды і дакладнай, навукова абаснаванай праграмы. Выхад са становішча бачыцца толькі ў абраньні новых, вучоных і кампетэнтных людзей да парламенту дзяржавы падчас будучых выбараў. Дэпутатаў вельмі добра прычыліва сустракалі, задавалі шмат пытаньняў. Карацей, бачна, што людзі задумваюцца аб сваім лёсе.

А вось у вёсцы Палушы мясцовы старшыня В.Балабановіч, нягледзячы на рашэньне райвы-

канкаму, аднесься да гасьцей не вельмі гасьцінна. Ён загадаў не адчыняць клуба, а сам схаваўся. Людзі каля гадзіны чакалі каля зачыненых дзьвярэй, потым знайшлі загадчыцу клуба, якая была павінна зрабіць усё, каб сустрэчы не было. Але сустрэча адбылася. Напрыканцы сустрэчы Балабановіч зьявіўся з пагрозамі да загадчыцы. Пагражаў, што даб’ецца званьненья яе з працы. Пасля пагроз ў клубе дэпутаты нанеслі візіт старшыні мясцовага калгаса і запатрабавалі тлумачэньня супрацьпраўных дзеяньняў.

У заключэньні, 13 чалавек запісаліся ў шэрагі Беларускага Народнага Фронту, правялі сход, склалі пратакол і ўтварылі суполку БНФ.

Дарэчы, па ўсіх населеных пунктах, дзе адбыліся сустрэчы (Палушы, Герваты, Варняны, Кямелішкі, Альхоўка, Падольца, Міхалішкі), створаны суполкі, да якіх уваходзяць амаль 100 чалавек.

М.БАЎСЮК,

Старшыня Гарадзенскай вабласной рады БНФ “Адраджэньне”.

БПС - СУЦЭЛЬНАЯ АПАЗІЦЫЯ

Беларуская партыя Свабоды толькі зьбіраецца быць зарэгістраванай, а хто-ніхто ўжо далучае яе да “Шэрых ваўкоў”, “Правага рэванішу” і іншых падобных арганізацый. Але БПС - гэта ўласная філасофія, што не мае нічога агульнага ні з адной з “ультра-правых” партый.

Дык калі аднойчы вас назвалі вярблюдам, вельмі цяжка даказаць адваротнае. Скандал, што ўзьнік падчас канцэрту “Рок на вакацыях” літаральна на пустым месцы, неўзабаве вырашыцца гучнай судовай справай. Распавядае старшыня БПС Сяргук ВЫСОЦКІ:

- Мне было вельмі прыемна ўбачыць сярод гледачоў сьцяг нашай партыі, і я вырашыў падыйсьці да тых, хто прыйшоў з ім на канцэрт. Але раптам невядома адкуль зьявіліся “амонаўцы”, пачалі штурхаць нашых хлопцаў. Сьцяг апынуўся ў мяне... І хоць нам абяцалі, што ўсё будзе ў межах закону, скончылася гэта звычайнай бойкай і абразамі ў наш адрас. Мяне суткі пратрымалі ў міліцыі, але, у рэшце рэшт, адпусьцілі, завёўшы судовую справу, якую ўжо два разы павінны былі разглядаць, ды па розных прычынах адкладвалі, вырашыўшы разабрацца трэцім разам. Але я ўпэўнены ў сваёй невінаватасьці і праваче і зьбіраюся рапуча змагацца за правы беларусаў.

- А пачалося ўсё, быццам, са сьцяга, што спалучае ў сабе тры колеры: белы, чырвоны і чорны...

Чорны колер - гэта своеасаблівае адлюстраваньне сёньняшняга стану беларускага народа, ягонай шматпакутнай гісторыі, той боль, смутак і нігілізм, што пануюць у душах нашых грамадзян. Чырвоны - барацьба за вызваленьне Бацькаўшчыны, што вялася і працягвае весьціся. Белы - сьвятлая надзея на будучыню... Калі ж прасьцей, гэта спалучэньне беларускага нацыянальнага сьцяга са сьцягамі партый кансерватыўнага накірунку ў Заходняй Эўропе. Накшталт Аўстрыйскай партыі Свабоды, Нямецкай рэспубліканскай партыі, правых кансерватараў у Брытаніі...

- Заяўляючы пра сябе, вы абавязкова падкрэсьліваеце свой моцны нацыяналізм. Але, згадзіцеся, крайнасьці заўсёды перашкаджалі любой справе.

- Наш нацыяналізм - нацыяналізм у эўрапейскім разуменьні. У сэнсе высокай адданасьці Бацькаўшчыне. Да таго ж, у абавязковым спалучэньні з інтэлектам. Таму я не магу лічыць яго за крайнасьць. Было б вельмі груба прадстаўляць нас як зацyklеных нацыяналістаў. Калі на тое пайшло, мы - хутчэй прагматыкі. Але калі палітык-прагматык на карысьць сваёй дзяржаве, хто напракне яго ў гэтым? Такім чынам, мы супраць таго, каб Беларусь пазбаўлялася ядзернай зброі. У будучыні яна стане надзейным гарантам ад магчымай межнай інтэрвенцыі. Да гэтага мы ні капейчыны не атрымалі ні ад Расеі, ні ад Захаду, што вінныя нам за разузбраеньне. А літаральна днямі я дачуўся пра жудасную навіну - дзеці ў нашых дзіцячых дамах церпяць ад голаду... Неабходна правесьці перамовы з Расеяй і наконт нашай экалогіі - напэўна ж, чулі такі тэрмін, як “выпаленыя землі”. Калі ЗША за ваенныя базы заплалілі Філіпінам два з паловай мільярды долараў, мы ізноў нічога не атрымалі ад ранейшага “старэйшага брата”, ха-

ця “братавых” базаў у нас намнога больш. Калі мы ўжо карыстаемся расейскімі нафтай і газам адпаведна амаль міжнародных коштаў, то гэтак жа маем права спаганяць з Масквы за знаходжаньне ў нас чужынскіх базаў. Надзвычай мяккая палітыка выдзе толькі да непавягі, дзе-нідзе нас ужо называюць “агурковымі грамадзянамі”...

- Дык што, настала “зорная гадзіна” для правых?

- Палітыка БНФ гэтак жа церпіць крах, як і палітыка афіцыйных уладаў, апусьціўшыся да згодніцтва і кампрамісаў. У “фронтаўцаў” зараз добра вызначыліся дзьве плыні людзей. На адным баку апынуліся Пазыняк, Хадыка, Баршчэўскі, Навумчык і з імі сотні сумленных радавых прыхільнікаў Фронту. А на другім - так званая ломпенска-бюракратычная структура, што любым чынам імкнецца пралезьці ў парламент. Не дарэмна ў Эўропе такую папулярнасьць набіраюць правыя партыі. Насьпеў час іхняга рэнэсансу. Па нашых меркаваньнях, Беларусь будзе арыентавацца на тых правых, якія ў пераважнай большасьці супраць сучаснага аб’яднаньня Эўропы. Зараз час высокага ўзрастаньня нацыянальнай самапавагі народаў. Сапраўднае аб’яднаньне з усходнеэўрапейскімі краінамі магчыма хіба што у далёкай перспектыве - Беларусь бачыцца нам у хаўрусе з Нямеччынай, Славакіяй і Харватыяй.

Першая з гэтых краін мае перад намі вялізную маральную запыханасьць, а Харватыя і Славакія вельмі падобныя на Беларусь сваім сёньняшнім станам.

- Але якія падставы вы маеце для таго, каб сьпывярджаць, што гэтыя дзяржавы будуць згодныя на падобны хаўрус?

- Усім ім мы маглі б гарантаваць ядзерную бясьпеку, спадзяючыся паразумецца праз тамтэйшых правых, пэўныя сувязі з якімі ў нас ужо ёсьць. Заходнія партыі, кшталту нашай, літаральна штодня робяцца мацнейшымі (варта прыгадаць вынікі апошніх выбараў у Бельгіі і Аўстрыі). Час і нам нешта вырашаць з нашай “агурковай дзяржавай”, якой мы зрабіліся за дзесяцігоддзі нацыянальнага прыніжэньня - выніку расейскага царска-камуністычнага генацыду. Ды і людзі, відавочна, не зьбіраюцца надалей мірыцца са сваёй “агурковасьцю”, што і паказалі апошнія выбары. Галасавалі за таго, хто абяцаў бескампрамісна змагацца з негатыўнымі вынікамі ранейшай палітыкі. Вось ветлілася, што і малады ўзрост лічыцца ў народа хутчэй за вартасьць, чым за недахоп. Таму мы разьлічваем на вельмі моцную падтрымку. Па-першае, за Беларусь гатовыя “зубамі змагацца”, па-другое, узрост большасьці нашых людзей - да трыццаці гадоў. У асноўным гэта выпускнікі

БДУ і педагагічнага інстытута, бізнесмены “сьярэдняй рукі” і рабочыя.

- Ці ёсьце у вас свая эканамічная праграма?

- Безумоўна. І даволі ладная. Напачатку мы зьбіраліся ў значнай ступені зьмяніць падаткавую палітыку, калі ўрад проста вымушае прадпрымальнікаў да крыміналу. Нацыянальную культуру і спорт, напрыклад, наогул вызвалілі б ад падаткаў. Выступаем мы таксама і за парытэт прыватнай уласнасьці, якая павінна быць недатыкальнай. Ва ўнутранай палітыцы бачым сабе ў рэчышчы “тэтчырызму” будзем прапаноўваць рабочым і бізнесменам заключаць індывідуальныя кантракты. Прафсаюзы з цягам часу павінны зьнікнуць наогул, бо зьявіўся даволі багаты клас прафсаюзных босаў, што жывуць за кошт працоўных. Гэтак жа катэгарычна выступаем супраць розных ільготаў і пеньсій, бо працоўныя людзі і самі ільготнікі, вымушаны ўтрымляць за хлеб, каб бясплатна езьдзіць у транспарце...

Супрацоўніцтва з Расеяй таксама павінна быць выведзена на новы ўзровень. Нам патрэбны нацыянальны бізнэс, і мы, безумоўна, пойдзем насустрач тым расейскім бізнесменам, што будуць шчыра імкнуцца супрацоўнічаць з намі, не прэтэндуючы зрабіцца панамі на нашай зямлі... Тут наогул патрэбна прагматычная, але тонкая палітыка. Ужо зараз неабходна ўсталяваць сувязі з рэгіёнамі. Дзяржава мусіць усяляк падтрымліваць дзейнасьць беларускіх прадпрымальнікаў, скіраваную на асваеньне сыравінных рэсурсаў Расеі. Перспектыва быць у ролі “стартавай пляцоўкі” для Захаду ў распрацоўцы абшараў усходняга суседа - даволі рэальная і можа прынесці вялікую карысьць. Што ж датычыцца расейскай мафіі, пранікненьне на Беларусь заганнага крымінальнага сьвету павінна быць спынена ўсталяваньнем сапраўдных межаў. Сур’ёзнасьць гэтай праблемы падкрэсьліваюць надзвычайна высокія беларускіх прадпрымальнікаў заезжымі кілерамі...

- Безумоўна так, але гэтая тэма вартая асобнай размовы, яна надзвычай складаная... А яшчэ б хацелася даведацца пра вашае стаўленьне да шматлікіх нацыянальных сьвятаў, якім апошнім часам надаецца ўсё большая ўвага з боку самых розных палітычных сіл...

- Яшчэ адна памылка БНФ - гэта рамантычнае сьвяткаваньне разнастайных угодкаў даўніны. Губляець столькі грошай напярэдадні выбараў проста недаравальна. Падобнымі гістарычнымі гадавінамі павінны займацца патрыятычна-вайскова-гістарычныя клубы. Такія ўсенародныя сьвяты, як 8 верасьня, альбо Грунвальдзкая бітва, варта праводзіць па ўзору сьвяткаваньня ў Эўропе. Гэтак жа, як у Расеі, напрыклад, адзначаюцца ўгодкі Барадзінскай бітвы. Нават можна было б прапавіць тых жа расейцаў разам адсьвяткаваць 8 верасьня.

А пакуль за шумам сьвятаў расейскі капітал спакойна скупляе беларускую маёмасьць, мы можам проста не заўважаць, як апынемся нявольнікамі на сваёй зямлі.

Гутарыла Ірына ЗАВАДЗКАЯ.

11 - 17 лістапада 1994 г.

3

ЛІСТЫ

У лістах, а іх штотыдзень прыходзіць да рэдакцыі па некалькі, аўтары дзеляцца сваімі ўражаннямі, выказваюць думкі, уздымаюць набалелыя праблемы.

Па магчымасці "Пагоня" змяшчае на сваіх старонках матэрыялы чытачоў. На жаль, не ўсе яны змястоўныя, таму і надрукаваць іх не ўяўляецца магчымым. Заранёў перапрашаем тых, хто пісаў і недачакаўся прачытаць у газеце свой артыкул. І ўсё гэта без вашых інфармацый і парад "Пагоні" не быць. Пішыце нам пра цікавыя падзеі, што адбыліся ў вашым мястэчку, горадзе, вёсцы. Мы заўжды будзем рады.

Ніжэй друкуюцца найбольш надзейныя, на думку рэдакцыі, лісты.

СПАЧУВАЕМ І ПАДТРЫМЛІВАЕМ

Прачытала ў вашай газеце аб крываваых падзеях, якія адбыліся ў Горадні 5 кастрычніка, калі азварэлы рускамоўны натоўп у чарговы раз заявіў аб сваёй агрэсіўнасці, насільлі да беларускіх святыхаў, да нашай гісторыі, культуры, да ўсёй нацыі.

Прышэльцы ўсіх адценьняў пралілі кроў прафесара мэдінстытута А.Астроўскага, паднялі брудныя рукі на сумленных беларусаў, што вышлі бараніць нашу тысячагадовую гісторыю ад знявагі агрэсіўных захопнікаў.

Мы з сынаў прыносім сардэчнае спачуванне і ўдзячнасць усім удзельнікам фронтовага пікета, а таксама падтрымку ў вашых патрыятычных дзеяннях за незалежную Беларусь, за адраджэнне беларускай нацыі!

Мы выказваем рашучы гнёт і асуджэнне нашчадкаў злачыннай КПБ-КПСС за знявагу, абразу беларускай зямлі, нашай гісторыі, беларускай нацыі! Захопнікам усіх адценьняў няма месца на Беларускай зямлі!

Дэпутаты гарвыканкама Горадні павінны выконваць свае прамыя абавязкі па вяртанні гораду свайго гістарычнага аблічча.

У Гарадзенскім педінстытуце (цяпер універсітэт) я атрымвала вышэйшую адукацыю, хадзіла па вуліцах Савецкай, Розы Люксембург, плошчы Леніна і іншых інтэрнацыянальных пракамуністычных. І толькі вуліца Ажэлі будзіла цёплыя нацыянальныя пачуцці. Родную мову ведалі ў інстытута, але ўсе прадметы чыталі нам на рускай мове.

Але, слава Богу, Беларусь заявіла аб сваёй незалежнасці, суверэннасці. І мы павінны скінуць з сябе хамут імперскіх насільнікаў, вярнуць сваю спадчыну, нацыянальны дух.

Вуліцам, плошчам, назвам нашых гарадоў, вёсак, у тым ліку і Горадні, неабходна вярнуць свае нацыянальныя, гістарычныя імёны. Гэта воля беларускага народа, а дэпутаты павінны выконваць менавіта волю нацыі, карэннага насельніцтва. Час камуністаў прайшоў. Усе войны на Беларусі пыталі з-за імперскай, агрэсіўнай палітыкі Расеі, якая імкнулася трымаць усе народы ў каланіяльнай залежнасці. Таму, той крыжун,

ЯНЫ МРОЯЦЬ МІНУЎШЧЫНАЙ

Добры дзень, паважанае рэдакцыя. Я працую ў АН Беларусі, кіраўніцтва якой бярэ сабе грошы, што ідуць з Нямеччыны дзеля падтрымкі навукоўцаў і навуковых праграм. Больш таго, яны не нясуць аніякай адказнасці, цынічна кажучы, што ніякіх сродкаў не паступае. Такія адносіны - гэта непавага да навукоўцаў. Паглядзіце ў вочы тых, хто працуе пад кіраўніцтвам гэтай наменклатуры. Гэта забітыя духоўна, абываковыя, глухія людзі.

Таму тут, у акадэміі, з лёгкасцю гавораць ману немцам, амерыканцам. Маняць, што менавіта ўсё добра, а самі з абліччам жывёлы выпрошваюць марку ці долар у іншаземцаў.

На жаль, яны пасланыя на зямлю святую-Літоўскую камуністычна-калгаснай сістэмай, ня маюць ні сваёй думкі, ні сваіх, дзяржаўных падыходаў на развіццё нашай беларускай на-

які прыпісаў сабе ролю "вызваліцеля" Горадні ў 44-ым годзе, і яму падобныя, павінны ведаць нашу гісторыю, выконваць волю беларускага народа, а не прадаўжаць далей ролю гвалтаўніка на беларускай зямлі.

Вось чаму Беларусі цяпер неабходны свае Каліноўскія. У гэтым жа нумары змешчаны артыкул "Мы, правыя нацыянал-рэваншісты..." - інтэрв'ю з кіраўніком Беларускай Нацыяналістычнай Арганізацыі "Правы Рэванш" Славамірам Адамовічам. Усе пункты праграмы Славаміра Адамовіча падтрымліваем, пагаджаемся. Жадаем яму ў яго святых памкненнях для Бацькаўшчыны моцнага здароўя, поспехаў. Мы, беларусы, хто перажывае душой за нашу свабоду, заўсёды разам з нашымі патрыётамі.

Цяпер, калі на Беларусі, каб аднавіць зноў імперыю зла на беларускай зямлі, паднімаюць галовы нашчадкі злачыннай КПСС, расейскія шавіністы, беларускай нацыі неабходна яднацца вакол патрыятычных партый, такіх, якой з'яўляецца БНА "Правы

Рэванш", каб адстойваць сваю незалежнасць.

Беларусы павінны правіць рашучасць, цвёрдасць, каб жыць дастойна, як і належыць беларусам, выйсці з тупіка, у якім мы аказаліся па віне акупацыі ўсходняга суседа. Хочацца закончыць свой ліст словамі Славаміра Адамовіча: "Мы патрабуем дысцыпліны і беларускага парадку. Мы патрабуем прыняцця закону, які ўзяў бы пад ахову сваяшчэннае права Беларускай Нацыі на самаразвіццё на этнічнай тэрыторыі". Гэта патрабаванне ўсяго беларускага народа, беларускай нацыі.

З вялікай павагай да ўсіх змагароў за Бацькаўшчыну!

Н.Х.КАЛЯДА,
настаўніца.

«Я Б ХАЦЕЎ ПРЫНЯЦЬ УДЗЕЛ...»

Чытаю вашу газету на працягу амаль году і заўсёды быў згодны з публікацыямі, якія друкаваліся ў газеце.

Але калі я прачытаў 34 (90) нумар "Пагоні", то ўзніклі пытанні, але ўжо не да вас, шаноўнае рэдакцыя, а да сп.А.Мальдзіса і Валдаса Банайціса (наконт "Рыма-5 у Троках" і "Глухому не скажаш, сьляпому не пакажаш...").

Дык вось, па-першае, мяне вельмі ўразіў адказ прафесара А.Мальдзіса наконт спадчыны. З першым я згодзен, што "чыста беларуская група - гэта перш за ўсё Скарына, Будны, Цяпінскі і інш...". Але вось я не згодны наконт супольнай спадчыны. Сп.Мальдзіс гаворыць: "Статуты паўставалі, як вядома, ў патрыятычным летувіскім асяроддзі, але напісаныя старабеларускай мовай...".

Калі так, дык атрымліваецца, што Сапегі, Тышкевічы, Радзівілы - гэта "патрыятычнае летувіскае асяроддзе"? Ды й увогуле навошта пісаць на беларускай мове, можа лепш на летувіскай? І яшчэ, пры дварох тых "летувіскіх" магнатаў у XV-XVI ст.ст. панавала беларушчына. Так атрымліваецца, што Сапегі, Радзівілы - былі (па А.Мальдзісу) "летувісамі-патрыётамі". Тады адкуль пры дварох гэтых магнатаў

вукі. Наадварот, іхнія падыходы такія, што з беларускай алма-матэ адыходзяць вядучыя навуковыя кадры. А ім хоць бы што, абы б іх пасады заставаліся і ніхто з маладых і таленавітых навукоўцаў не пажадаў заняць іх цёплае месца. Я адзінаццаць з паловай год змагаюся з гэтай бездухоўнай, бяздарнай глыбай. Іх не прымае Эўропа, і яны сядзяць тут, як цэрберы, сыцерагуць свае месцы. Яны ў большасці супраць рэформаў, бо рэформы - гэта іх вораг. Яны спадзяюцца, што тых часы, калі ім за псеўдадаву даваліся прэміі і ўзнагароды, вернуцца і наноў запануюць навокал камуністычных ідэі. Для гэтай ідэі яны і трымаюцца, топячы з ганьбай усё людзкае, усё прагрэсіўнае.

Ул.САНДРЫГАЙЛА,
ст.навуковы супрацоўнік
АН Беларусі.

з'явілася беларушчына, навошта яны фундавалі розныя манастыры, друкарні (Радзівілы, Будны) ды шмат чаго рабілі на беларускай ніве?

Але самае галоўнае, чаму яшчэ дасюль не было знойдзена ніводнага статуту па летувіскай мове, Адказ прости: ці гэта памылка друку, ці проста А.Мальдзіс пераблытаў два падобныя і адначасова розныя паняцці Літва (у сэнсе - Беларусь) і Летува (якая ў той час называлася Жамудзью). І яшчэ было б неабходна, каб трымаць поўны адказ на пытанні, спытаць сп.Мальдзіса, што ён меў на ўвазе, гаворачы пра "літоўскае патрыятычнае асяроддзе".

Думаю, што рэдакцыя будзе згодна са мною, што не было ніякіх "патрыятычных летувіскіх асяроддзяў" сярод складальнікаў статутаў ВКЛ, не гаворачы ўжо пра этнічныя беларускія землі, якія былі ядром ВКЛ, калі не браць Украіны, дык на ўсё 90 працэнтаў беларускай дзяржавы было ВКЛ.

Я бы хацеў прыняць удзел у парадку дыскусіі наконт словаў: ЛЕТУВА, ЛЕТУВІС і ім падобных. Канешне, усе ведаюць, што летувіс - гэта штучны новатар, але патрэбны нам, каб не рабіць памылак у паняццях ВКЛ, Літва, ліцвіны (але, на жаль, гэтыя памылкі ўсё роўна робяцца).

Дык вось, я ня згодны з аўтарам артыкулу, таму што гэтыя паняцці "ужываліся" ужо на пачатку стагоддзя (асабліва ў эміграцыйных колах). І, думаю, ЛЕТУВІС у нас ужо прыжыўся і няма сэнсу змяняць на ЛЕТУВІЦІ ЛЕТУВАНІН, якія, на мой погляд, гучаць не лепш ЛЕТУВІСА, ды й увогуле ЛЕТУВІЦІ ЛЕТУВАНІН - гэта спроба зблізіць паняцці ЛІЦВІН, ЛІТОВЕЦ, ЛЕТУВІС. І калі б я вырашаў лёс гэтых назоваў, то застаў бы ЛЕТУВІС, а ЛЕТУВІЦІ ЛЕТУВАНІН адбросіў бы, як непадыходзячы пад нашу мову.

Навошта крупіць традыцыі? Я вельмі паважаю імкненне пісаць (вапай рэдакцыі) тарашкевіцай, але граматычныя памылкі не надаюць вашай газеце павагі. І яшчэ. Той жа ліст В.Банайціса не тарашкевіцай надрукаваны, а чаму?

А так, пад канец, я б пажадаў вам поспехаў на беларускай ніве, у справе адраджэння памяці, самасвядомасці і мовы ў беларускага народа.

Жыве Беларусь!

Віктар МУХІН,
вучань 8 "Г" гімназіі N 1
г.Менска, 13 год.

ГЛАВНОЕ КРЕДИТНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ

КОМПЛЕКС БАНК

С 10 ноября 1994г. УСТАНОВЛЕННЫ

ГОДОВЫЕ ПРОЦЕНТНЫЕ СТАВКИ по "срочным векселям" для предприятий и фирм

Срок размещения в банк. днях	Сумма (млн. руб.)				
	10-30	31-50	51-100	101-300	СВЫШЕ 300
5 дней	170	180	200	215	225
12 -/-	200	210	240	255	265
20 -/-	230	240	245	260	275
30 -/-	250	260	255	270	280
45 -/-	260	270	265	280	290
60 -/-	270	280	275	290	300
90 -/-	280	290	295	300	310

ГОДОВЫЕ ПРОЦЕНТНЫЕ СТАВКИ по векселям "по предъявлению" для предприятий и фирм

Срок размещения в банк. днях	Сумма (млн. руб.)				
	10-30	31-50	51-100	101-300	СВЫШЕ 300
2-5	145	150	160	175	185
6-12	155	160	185	200	210
13-20	175	180	220	235	245
21-28	195	200	225	240	255
29-45	215	235	235	260	270
46-60	245	250	255	275	285
61-90	255	260	265	285	295

г.Гродно, Тельмана, 3. тт. 0152/47-29-26, 8-201-138.

ЗГОДНА ХРЫСЬЦІЯНСКАЙ ТРАДЫЦЫІ

Днямі, на старых польскіх могілках Горадні адбылося перазахаванне рэшткаў жаўнераў Войска Польскага. Пахаваньне, якое адбылося больш за 55 гадоў таму, было знойдзена ў 1991 годзе падчас раскопак катлава пад будаўніцтва. Камісія, якая была створана пры кастрычніцкім райвыканкаме высветліла, што ў невядомай магіле пахавана болей за 90 жаўнераў. Таксама камісія вызначыла, што сярод пахаваных былі як каталікі, так і праваслаўныя. Па сабраных апоўвадах старажылаў узнікла некалькі версій гісторыі іх гібелі. Найбольш праўдападобна гучала версія аб тым, што жаўнераў Войска Польскага, якія вялі абарону на поўдзень ад Горадні, аблажыўшы з усіх бакоў, пасеклі кавалерысты Чырвонай Арміі.

Больш як тры гады рэшткі праляжалі ў скляпеннях Бернарднскага касцёла горада. Увесь гэты час з боку каталікаў дыяспары Гарадзеншчыны рабіліся захады да ўладаў правесці перазахаванне рэшткаў жаўнераў згодна хрысціянскай традыцыі. Найбольш высілкаў у гэтым накірунку здзейсніў актывіст Саюзу Палякаў Беларусі Рышард Кацынцель. Дзякуючы яго намаганням і было атрымана дазваленне на перазахаванне.

Перазахаванне адбылося ў дзень дзяржаўнага свята Беларусі "Дзяды". Яно распачалося святай імшой па загінуўшых у Бернарднскім касцёле Горадні. Затым урачыстасці перанесліся на вайсковыя могілкі, дзе яшчэ адно набажэнства адслужыў біскуп гарадзенскай каталіцкай дыяцэзіі Аляксандр Кашкевіч. Затым, адпаведна з хрысціянскімі традыцыямі, труны, упрыгожаныя дзяржаўнымі штандарамі Беларусі і Польшчы, былі перададзены зямлі на польскіх могілках. На пахаванне загінуўшых жаўнераў войска польскага прыйшло некалькі тысяч гарадзенцаў. Чыны ўдзел у жалобных мерапрыемствах узялі сябры Гарадзенскай рады БНФ "Адраджэнне", гісторыка-культурнага клуба "Паходня", Грамадзка-палітычнага аб'яднання імя К.Каліноўскага.

З прававой у гонар палеглых выступілі пасол Польшчы ў Рэспубліцы Беларусь Э.Смуклек, прадстаўнік польскага ўраду А.Пішэвзнік, ад Саюза Палякаў Беларусі - намеснік Старшыні праўлення Р. Кацынцель.

Прысутнічаў на жалобных урачыстасцях консул Рэспублікі Польшча ў Горадні Мар'януш Машкевіч.

Г.АСТРОЎСКІ,
Фатаграфаванне А.УЛАДАСЕВІЧ.

СУМЕЖЖА

ВЕСТКІ З ПОЛЬШЧЫ

3 першага студзеня 1995 года ў Польшчы адбудзецца дэнамінацыя злотых. Купюры вартасцю ў 10000 злотых будуць роўныя адной златоўцы.

Польскія банкі болей не прымаюць злотыя старога ўзору вартасцю 50, 100 і 500 тысяч, а таксама купюры ў адзін і два мільёны. Знятыя з карыстання банкноты замянілі новыя купюры той жа вартасці.

На новых грошах побач з лічбамі чорнага колеру ёсць чырвоная бліскучая нітка. Менавіта так польскі нацыянальны банк хоча забяспечыць нацыянальныя грошы ад падрабак.

***

Гарадзкая рада Кракава большасцю галасоў прыняла пастанову аб забароне распыльчых моцных напояў у цэнтральнай частцы горада. Забарона таксама тычыцца торжышчаў, паркаў, сквераў. Парушальнікі пастановаў чакаюць тры месяцы турмы ці вялікі штраф.

***

Прэм'ер Польшчы Вальдэмар Паўляк адпраўляецца з рабочым візітам да Вялікабрытаніі. Мэта візіту - абмеркаванне варыянтаў уступлення Польшчы да Вуніі Эўрапейскай і НАТА.

***

З сёмага лістапада ў Польшчы на 5% павялічыліся цэны на лекі ў дзяржаўных аптэках і шпіталях.

***

У Гдыні распачаўся 50-ты фестываль кіно. Свае стужкі на фестывалі прадэманструюць кінарэжысёры больш як з 30 краін.

***

Папа Ян Павел II падчас высьвячэння касцёлаў у горадзе Сіракузы заклікаў вернікаў да барацьбы супраць наркамافیі.

***

У Брыгідзкім касцёле Гданьска адбылася сьвятая імша, прысьвечаная 76-годдзю незалежнасці Польшчы. Набажэнства - гэта толькі пачатак шырокамаштабнай акцыі, распачатай польскім касцёлам у гонар незалежнай і вольнай Польшчы.

***

Партыя зялёных Польшчы распачала акцыю па ўраганьню самых старых гатункаў дрэў Бе-

лавежскай пушчы. Акцыя будзе бясплатнай і пройдзе па ўсёй тэрыторыі краіны.

Таксама зялёныя патрабуюць забароны высякання якіх-кольвечы парод дрэў на тэрыторыі пушчы, бо гэта, на іх думку, прывядзе да дысбалансу флоры і фаўны гэтага рэліквеннага лесу.

***

Вучні, настаўнікі ды выпускнікі Агульнаадукацыйнага беларускамоўнага ліцэя імя Браніслава Тарашкевіча ў Бельску Падляскім адсвяткавалі 50-годдзе свайго "альма-матэр".

Ва ўрачыстасцях удзельнічала вялікая група афіцыйных асобаў як ад Польшчы, так і ад Беларусі.

Яго Блажэнства мітрапаліт Васілій перадаў на рукі дырэктара ліцэя Ордэн Марыі Магдалены I-ай ступені.

Урачысты малебен у гонар юбілею адслужыў яго Прэсвыяшчэнства архіепіскап Сава.

***

У Гданьску адбыўся XV зьезд гісторыкаў Польшчы. Ён прайшоў пад назовам "Вялікая і малая айчына". У яго працы ўзялі ўдзел гісторыкі з Беларусі, Летувы, ЗША.

***

Саюз Украінскай Моладзі Незалежнай і Фундацыя разьвіцця культуры "Кантакт" супольна з беларускім таварыствам культуры "Хатка" арганізавалі на Беластоцчыне II фестываль нацыянальных меншасцяў.

У фестывалі ўзялі чынны ўдзел самадзейныя тэатры СУМН "Кантакт" і ад БТК "Брама", а таксама эстрадны калектыв "Белы сон" з Кракава.

«ГЛЫБОКАЯ ЭКАЛОГІЯ» НЕ

Нядаўна сябры польскай грамадзкай арганізацыі "Глыбокая экалогія" правялі акцыю пад назвай "Выратуем пушчу".

Акцыя распачалася з невялікага фесту абрадаў і заклікаў на тэрыторыі Белавежскай пушчы. Затым удзельнікі акцыі пераехалі да Варшавы, дзе на працягу некалькіх дзён і начэй пікетавалі Сейм. Падчас пікетавання сябры "Глыбокай экалогіі" давалі канцэрты, праграму якіх склалі

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Урад Летувы прадставіў на ратыфікацыю Сейма пагадненне з Украінай аб супрацоўніцтве ў вобласці пенсійнага забеспячэння, падпісанае ў Вільні 27 верасня бягучага года. Яно прадугледжвае ўрэгуляванне пенсійнага забеспячэння асоб, якія стала пражываюць на тэрыторыі адной з дзяржаў і перасяляюцца на жыхарства ў іншую дзяржаву.

У 1990-1993 гадах з Украіны ў Летува прыехалі 3850 пенсіянераў, а на Украіну з Летувы выехалі 11.846 чалавек.

***

У Клайпедзе прадстаўнікі Фонда ўзаемапаразумення і згоды пры ўрадзе Расеі пачалі выплату кампенсацый былым вязням фашысцкіх концлагераў. Ужо зарэгістравана больш за 130 чалавек, якія маюць права прэтэндаваць на яе атрыманне.

Памер кампенсацыі - ад 800 да 1500 нямецкіх марак. У расейскі фонд перададзена 400 мільёнаў марак. З гэтай сумы атрымаюць кампенсацыі таксама жыхары Летувы і Латвіі. Жыхары Эстоніі атрымаюць іх з беларускага фонда.

***

За няпоўныя дзесяць месяцаў бягучага года ў Летуве зафіксавана 464 забойствы і замахі на забойства. Гэта амаль на 20 працэнтаў больш, чым за гэты перыяд мінулага года. Гэтыя лічбы супярэчаць сцвярджэнням высокапастаўленых дзяржаўных службовых асобаў, што крымінагенная сітуацыя ў краіне быццам бы стабілізувалася.

***

"Палітычныя амбіцыі бяруць верх над лагічна неабходнымі для абодвух бакоў рашэннямі", - так пракаменціраваў стан летувіска-расейскіх адносін прэзідэнт Асацыяцыі гандлёва-прамысловай палаты Летувы М. Чарняўскас. Ён разам з

СЫПЦЬ

экалагічныя песьні. У заключэнне на імя Прэзідэнта Рэспублікі Польшча Леха Валенсы быў напісаны зварот у абарону флоры і фаўны Белавежскай пушчы.

Акцыя ў абарону элітарнага лесу Эўропы шырока асвятлялася замежнымі тэлерадыёкампаніямі, акрэдытаванымі ў Польшчы.

І.АРЦУКЕВІЧ.

80 кіраўнікамі летувіскіх прадпрыемстваў, банкірамі, прадстаўнікамі дзяржаўных інстытутаў і членамі Сейма знаходзіўся ў Маскве, дзе быў падпісаны дагавор аб супрацоўніцтве з гандлёва-прамысловай палатай Расеі.

***

Яшчэ ў чэрвені праўленне Сейма прыняло пастанову, у якой парламентарыям рэкамендавалася не перавышаць ліміт міжнародных перамоваў - 80 літаў штомесяца.

Нядаўна правяраны тэлефонныя рахункі. Высветлілася, што камітэты, асобныя парламентарыі на працягу траўня-ліпеня ўстаноўлены ліміт значна перавысілі.

Першым у спісе значыцца лідэр правых апазіцыі В.Ландзбергс, які нагаварыў на 1299 літаў 62 цэнта і адрправіў факсаў на 3211 літаў 29 цэнтаў.

***

За дзевяць месяцаў бягучага года ў Летуве зарэгістравана 254 злачынствы, з'вязаныя з наркотыкамі, што на 30,3 працэнта больш, чым за аналагічны перыяд летась. Амаль у чатыры разы павялічылася колькасць групавых злачынстваў. Кожнае шостае здзейснена ў стане наркатычнага ап'янення. Удвая большая колькасць людзей прыцягнута да крымінальнай адказнасці - 190 чалавек. Кожнае адзінацатае злачынства ўчыняе імпэрамец.

ЛР

БУДЫНАК КОНСУЛЬСТВА ПРАЕКТУЕЦА Ё ВАРШАВЕ

Праектна-сьметная дакументацыя на ўзвядзенне будынка пад консульства Рэспублікі Польшчы ў Горадні будзе выканана ў адным з архітэктурных інстытутаў Варшавы. Будуйныя матэрыялы, абсталяванне, мэбля і сантэхніка таксама будуць замоўлены польскім бокам за мяжой.

Вядома, што на ўдзел у конкурсе, каб здабыць права на набывццё акцыі на будуйніцтва консульства, ўжо прэтэндуеў каля дзесятка польскіх і летувіскіх фірмаў.

Г.Н.

ШУКАЙЦЕ ПІЧАСЫЯ САМАСТОЙНА

Газета "Пагоня" пісала, што для працы ў Беластоцкім ваяводстве Польшчы патрабуюцца лекар-стаматологі, педыятры, гінекалогі. Для вырашэння пытання польскі бок звярнуўся да Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь з прапановай накіраваць на працу да гмінных шпіталяў Беластоцкага лекараў вышэйгага ступені. (Як вядома, на Беларусі існуе чарга на атрыманне працоўнага месца для старэйшага медыцынскага персаналу).

На жаль, дайшы да паразумення бакі не змаглі, і добрая справа захлынулася. Аднак газеце "Пагоня", якая правяла расследаванне пытання, стала вядома, што нашы лекарскі могуць самастойна звярнуцца да Ваяводскага бюро працы Беластока з запытам аб атрыманні ліцэнзій на прафесійную дзейнасць.

Г.ДАМІНІКАНСКІ.

ДЫСКУСІЯ ПРАЦЯГВАЮЦА, А ФІРМЫ НАДАЛЕЙ ДЗЕЙНІЧАЮЦЬ

"Самая старажытная прафесія не мае ў Летуве глыбокіх каранёў, - сказаў міністр унутраных спраў Вайцякунас у адказ на запыт аднаго з членаў Сойму наконт некантраляванай дзейнасці фірм тыпу "Эсмеральда" (падобныя фірмы прапануюць прыёмыя правядзенне часу з дзяўчатамі - Ул.С.). Дэпутат у запыце да міністраў унутраных спраў, юстыцыі і фінансаў хацеў высветліць, на якой падставе выдаецца дазвол на дзейнасць падобных фірм, якім чынам праводзіцца кантроль і спананьне падаткаў, чаму прэса так інтэнсіўна рэкламуе гэтую дзейнасць, колькі праведзена праверак і якія іх вынікі.

Міністр унутраных спраў паведаміў, што законы Летувы не прадугледжваюць непасрэднай адказнасці за прастытуцыю. А адміністрацыйныя санкцыі папросту сьмешныя: за прастытуцыю штраф у першы раз складае ад 3 да 10 літаў (0,5-2,5 долара), у другі раз на працягу года - ад 10

да 30 літаў. Міністр пагаджаецца, што сумы гэтыя сьмешныя, і пагэтану падрыхтаваны праект, паводле якога штраф можна будзе павялічыць да 1000 літаў.

Паводле яго слоў, 80 працэнтаў прадстаўніц самай старажытнай прафесіі ў Летуве - гэта гасцралёры. Прыгажуні ж з Летувы шукаюць пчасцы на рынках іншых краін, пераважна ў арабскіх дзяржавах.

Акрамя таго, міністр падкрэсліў, што яго ведамства мае таксама і свае інтарэсы, а менавіта інтэграванне праз падобныя фірмы ў злучныя арганізацыі.

"Мы не рэгіструем фірмы, не кантралюем іх дзейнасць і ўвогуле не маем ані якіх правоў і абавязкаў, звязаных з такімі фірмамі", - сказаў міністр юстыцыі.

НОВЫ ПРЫБОР - НОВЫЯ МАГЧЫМАСЬЦІ?

Альгімантас Маліцкас і Рыціс Грыгалюнас - фізікі. Пасля заканчэння Віленскага ўніверсітэта Рыціс арганізаваў фірму "Эксер" і пачаў "рабіць" грошы, Альгімантас жа заняўся камп'ютэрным аналізам адбіткаў пальцаў у сваім акцыянерным таварыстве "Неўратэхналогія".

Зарабіўшы грошы, яны "кінулі" іх у навуку. Затрымаліся на ідэі стварэння прыбора, які б ідэнтыфікаваў чалавека па радужнай абалонцы вока.

І вось маладыя вучоныя скончылі працу над сваім прыборам. Ён складаецца з мініяцюрнай відэакамеры, якая перадае дадзены пра вока ў камп'ютэр, а той ловіць сотню спецыфічных прыкметаў, апрацоўвае іх і апазнае чалавека. Магчымасці памылкі - 0,00001 працэнта.

Яны мяркуюць, што ў будучыні прыбор замяніць крэдытныя карткі, коды, іншыя метады ідэнтыфікацыі чалавека ў стандартных сістэмах бяспекі.

Распрацоўкай зацікавіліся ўжо аддзельныя аховы Летувіскага акцыя-

нерна-інвестыцыйнага банка і банка "Літмэкс". Спецыялісты мяркуюць, што прыбор знойдзе сваё прымяненне пры абслугоўванні кліентаў, на манетных дварах, іншых спецыфічных гаспадарчых аб'ектах Міністэрства ўнутраных спраў.

Такі сродак можна было б выкарыстоўваць у індывідуальных сейфах, якія знаходзяцца ў банках. Ёсць, аднак, і пэўны фактар рызыкі: забіўшы чалавека і выкарыстаўшы ягонае вока, можна прабрацца ў сейф. Грыгалюнас запэўніў, што пасля ўдасканалення прыбор адрозніць жывое вока ад мёртвага.

Кіраўнік аддзела працэсаў апазнавання Інстытута матэматыкі і інфарматыкі прафесар Цяльхніс значае, што навуковыя даследаванні ў галіне метады апазнавання правоў дзяцца ў Летуве, аднак фінансуюцца яны слаба, і таму многія таленавітыя навукоўцы выязджаюць за мяжу.

Уладзіслаў СТРУМІЛА.

СЛУЦКАЯ КАЛЬВІНСКАЯ ГІМНАЗІЯ (сярэдзіна XIX ст.).

СЛУЦКІ САБОР (1941г.).

11 - 17 лістапада 1994 г.

5

УСПАМІНЫ

ЛЯСЫ, БУНКЕРЫ, ПАРТЫЗАНЫ

(Заканчэньне. Пачатак у N 36.
Друкуецца на мове арыгінала).

Вітушка, сын вучыцеля й былы афіцэр Чырвонае Арміі, прыняў мяне ў адной скромнай "Вільні" ў прыгожым месцы. Прывёў мяне да яго ад'ютанта. Сам Вітушка сядзеў за пісьмовым сталом, як дырэктар нейкага прадпрыемства, бязь ніякіх та-ямніцаў, якімі звычайна ўпрыгожваюць іншых партызанаў за зьяўленьня заслонай. Прывітаўшыся, ён сказаў:

- Я вельмі рады, што вы трапілі да нас. Назначаем вас кур'ерам і сувязным. Думаю, што на нуду ня будзе часу. Ён кінуў галавою і я мог ісьці.

Вось гэта быў Вітушка, за галаву якога Саветы вызначылі вялізарныя прэміі. Ад-вага, з якой вёў ён свае справы, імпанавала мне.

Шэф меў слушнасьць, цвёрдзячы, што на брак працы наракаць ня буду. Гэта было праўдай.

Будучы кур'ерам, я змог глыбей заглянуць у жыццё г.зв. "нялегальных" і быў змушаны зьмяніць, ды і даволі грунтоўна, мае даўнейшыя погляды.

Самая думка, што партызаны сядзяць у тайных закутках і ў вельмі цяжкіх аб-ставінах, аказалася зусім хвальшываю. Толькі тыя, якія шукала палітычная паліцыя ці якіх чакала служба ў Чырвонай Арміі, хаваліся ў лясах і балотах. Іншыя ж, як мірныя жыхары, займаліся працай, нека-торыя мелі нават выдучыя становішчы.

Гэтая сытуацыя нават і сёньня не зьмянілася. Бальшыня партызанаў вядзе дваіное жыццё. Раз на год яны праход-зяць вайсковую навуку. Бяруць водпускі ў сваіх установах, або пішуцца хворымі, каб выкраіць сабе тыдзень ці два і пазнаёміцца з новай зброяй, выбуховымі матар'яламі, спосабамі камунікацыі.

У добра замаскаваных лягерах, якія зна-ходзіліся галоўным чынам сярод непра-ходных балот, была сабраная вялізарная колькасць зброі, амуніцыі, запасных час-так, вопраткі й харчоў. Цэлая акруга была моцна замінаваная. Папаўнялася гэта напа-дамі на дзяржаўныя крамы, амуніцыйныя склады Чырвонай Арміі й нападамі на цягнікі.

Адна часьць забясьпечаньня - перадусім мадэрная радыястанцыя была закупленая за межамі і ў засакрэчаным вагоне пера-праўленая праз межы. Маё першае спат-каньне з "партызанамі", якія забясьпечвалі транспарты й кантрабанду, было апісана раней.

УДАВАНЬІ НАПАДЫ

Вартаўніком лягераў амуніцыі рэгуляр-на плаціў "Нацыянальна-Вызвольны Камітэт". Роўна плацілі жаўнерам і афіцэрам і яны час ад часу атрымлівалі урлёп*, зружмела із хвальшывымі даку-мантамі. Аплата была даволі высокая, таму і "партызанам часовым" (рэзэрвістам) вы-плачвалася выраўнаньне зарплаты.

Мясцовыя жыхары памагалі нелегаль-ным па сваіх сілах. Наложаную савецкімі "вызвольнікамі" норму выплаціць было не-

магчыма ды пры гэтым трэба дапамагчы яшчэ партызанам. Таму людзі кідаліся на розныя "хітрыкі". Да такіх належаў удава-ны напад. Сябры "Чорнага Ката" куплялі нейкую колькасць збожжа па рэгулярных цэнах, а ноччу арганізавалі напад, падчас якога забіралі раней заплачанае збожжа. У гэтым выпадку грамада не патрабавала здаваць на ссыпку й гэтым збываць з сябе падазрэньне ў сабатажы.

НАВЕДВАЮЦЬ ЗЕМЛЯКІ

На працягу колькіх тыдняў займаўся я радыёслужбай. Мадэрны апарат стаў у маім скромным пакоі. Сьцюд вечарам загля-далі да мяне землякі. Часткова былі гэта афіцэры быўшай нямецкай арміі, якія нейкім сьляпым прыпадкам, або гульнёй лёсу палілі ў шэрагі партызанаў. Некато-рыя з іх вайной страцілі жонак і дзяцей, іншыя зноў таму, што Бацькаўшчына іх трапіла пад польскую акупацыю, а некато-рыя былі шукальнікамі прыгодаў ды проста мелі нахал да барацьбы; гэта быў асаблівы род "ляндкнэхтаў", якія думалі, што маральна мусяць дапамагаць у ба-рацьбе з бальшавізмам.

Аднаго вечару мы сядзелі й разважалі тэорыі й прыныцы партызанскага зма-ганьня: эльбінгскі марак, зьнішчальнік якога недзе ў Балтыцкім моры насочыў на міну, далей танкіст з Сілезіі ну й я. Пача-лося з таго, што я выказаў сумлевы ў пось-пехі партызанскіх змаганьняў, а Сілезец запратэставаў. - Ты выходзіш з хвальшывае пазыцыі - казаў ён. - Мы дзейнічаем ня сілай, адно толькі фактам, што мы ёсьць. На нашым баку ініцыятыва, рухлівасьць і неспадзеўка. Гэта ўсё ад нас залежыць. Кажнае разьвідленьне, кажны лясок, каж-ны роў, усё можна выкарыстаць на засадку. Шансы партызанскага змаганьня ляжаць не ў мілітарным, а толькі ў маральным спо-сабе. Мы можам паўгоду сядзець ціха, але саветы мусяць быць заўсёды напачатку таму, што мы дзесьці пакажамся. Нату-ральна, у вадкрытым полі мы ня зможам абараніцца, але гэта мажлівасьць змушае саветы быць заўсёды напачатку. Яны ду-маюць, што калі ні сёньня дык заўтра мы зможам пайсьці на іх гарматамі ці танкамі.

Ён разгарачыўся ў сваіх высновах, кажу-чы: - Я маю сваю тэорыю трох: лясы, воды, пустыры. Гэта тры фактары, у якіх наша вайна мае надзею на перамогу.

- Лясы й пустыры, з гэтым згаджаюся, - сказаў я, - але пры чым тут воды? Мне здаецца, што ты крыху задалёка заскочыў.

АД АРМІНА ДА ЛЯЎРЭНСА

Марак заківаў галавою, кажучы: - Гэта праўда, што падводная лодка розьніцца ад партызанскай. Яна змушае частку караб-лёў пад сільнай аховай рухацца групай, згодна з правіламі сыстэмы канвою, дагля-даць тыя адзінкі, што ня маюць вялікае хуткасць і прытарынавацца да агулу таму, што падводныя лодкі нападаюць тады, калі яны змогуць. Гэта малая вайна зна-ходзіцца ў межах магчымасьці. Ён закурыв. Тэорыя трох ня ёсьць узятай з паветра, а гэта клясычны прыклад, пустынная такты-ка палкоўніка Ляўрэнса з першай сусьвет-най вайны. Арганізаваўшы арабскае паўстаньне, ён тымсамым падрыхтаваў ма-дэрную партызанскую тактыку. Наапошку Армінус, гэрманскі князь, які разьбіў Вару-са ў Тэўтабурскім лесе, гэтак залажыў пер-шыя паняціцы пра партызанскую вайну.

Я зірнуў на гадзіннік, уключыў пры-ёмнік на адбор і чакаў. Праз некалькі хвілін потым застукалі тры пары мужскіх ботаў па сьцежцы ў даліну. - Што такое? - спытаў Сілезец. - Пачакай, - адказаў я, - не заўсёды трэба быць цікавым.

Спаць ня было часу.

З прыцёмнымі ліхтарамі ківаўся у цём-най ночы грузавік. Восем "нялегальных" з суседніх калгасаў ускочылі да нас і разь-мясьціліся на вузкіх лаўках. Відаць, паве-дамлілі іх раней. Выглядала, што шофэр добра ведаў дарогу, бо ні разу не затры-

маўся. Спыніліся на адной паляне. Чалавек з перавешаным на плячо аўтаматам ад-чыніў заднюю кляпу.

- Хутчэй! - сказаў. - Шэф ужо чакае.

ЖЫВЁЛА З МЭКЛЕНБУРГУ Ў КРЫМ

Ён вёў нас вузкай лясной сьцежкай. Бы-ло так цёмна, што ледзь відаць быў чала-век, што йшоў перад табой. Лаючыся, за мной ішоў Сілезец. Яму галіна стукнула па твары. Пакрысе вочы прызвычаліся да цемры. Вось на паляне стаяла група муж-чын. Мы замальдаваліся камандьдзеру. Ён быў вельмі малады й думаю, што я яго колькі тыдняў назад бачыў як ад'ютанта Вітушкі.

- Слухайце, - сказаў ён, - частка з вас яшчэ ня ведае ў чым справа. У працягу ночы мы чакаем на савецкі транспарт, што мае даставіць быдла з Мэкленбургу ў Крым. Ён ужо авізаваны яшчэ ўчора. Не-калькі групаў ляжаць ужо напачатку пару дзён. Мы сыцягнулі падмацаваньне, каб як найхутчэй справіцца з абозам быдла. Цягнік мае быць тут за дзьве гадзіны. Гру-повыя пакажуць, што каму рабіць. Гэта бы-ло б усё.

Людзі, не гаворачы ні слова, пачалі раз-ыходзіцца. Мяне прыдзілілі да групы, што мела заданьне ахоўваць чыгунку. Мы мусілі прапусьціць цягнік, каб потым уне-мажлівіць савецкай ахове ўцёкі.

ВУХА НА РЭЙЦЫ

Мы залеглі на сваіх пазыцыях, калі вяр-нуўся да нас Сілезец, кажучы: - Я агледзеў месца падрыву, ну... калі гэта ні ўзяліцы! Чакалі. Час ад часу пазіраў я на гадзіннік і мінуцы валакліся вельмі па-волі. Пачало сьвітаць. Ужо можна было разгледзіць абалал чыгункі дрэвы. Я пад-няў каўнер плашча й падыйшоў да каліі, каб прылажыць вуха да рэйкі, але нічога ня было чуваць. Калі я вярнуўся, дык Сілезец запытаўся: - Нэрвуешся? Альбо, мусіць, раней зашмат раманоў Карла Маркса чы-таў?

Раптам пачулі мы голас: - Падрыхтава-цца!

Зірнуўшы ўздоўж шляху, пабачылі вод-даль сьвятло, што пранізвала раннюю імглу, пачулі грукат колаў, можна было б падумаць, што цягнік затрымаўся, гэтак паволі ён набліжаўся. Вось ужо добра відаць яго ліхтары і ён прасоп каля нас. Раўнамерна стукалі па рэйках колы, мы яшчэ больш прыляглі да зямлі...але нічога не было. Раптам грывнуў узрыў, крыкі і, як мне здалось, грукат кулямёту МТ 42. Тады мы ўскочылі й разлучыліся направа й на-лева ад шляху. Налева ад нас пачулі тры невялікія ўзрывы. Ручныя гранаты. Двух чалавек у савецкіх муньдзірах беглі па шляху ў нашым кірунку. Калі нашы кулі засьвісталі ім ля вушэй, яны завярнулі й вялікімі крокамі падаліся да цягніка.

Перад намі яшчэ стралялі, але нашая група змоўкла й запанавала ціша, толькі перапахотаная жывёла раўла ў вагонах. Мы ішлі ўздоўж палатна, ахоўваючы абод-ва бакі. Нашая асьцярожнасьць была лішняй. Калі падыйшлі да цягніка, групы мужчын адчынілі вагоны й выладоўвалі жывёлу.

У ПАЛОН НЕ БЯРУЦЬ

Малая дзяўчына ў высокіх ботах, расшпільным плашчы й цёмназеляёнай спартовай кашулі перавязала раненаму партызану руку. Тонкі касмыль валасоў упаў ёй на твар і энэргічным кіўком галавы яна адкінула яго назад.

- Ці маеш ты перавязачную пачку? - спы-тала мяне.

Я даў ёй, што патрабавала й бель бінта зазьзяла на пакрытай глінай цёмнай зелены муньдзіру. Дзяўчына спрытна завязала пятаю. Калі ранены адыйшоў, папрасіла ў мяне цыгарэту.

- Ты ў нас новы? - спытала.

Я кінуў галавой у адказ і зірнуў на забітых саветчыкаў, што ляжалі некалькі крокаў ад чыгункі.

- Чаму вы не бярэце палонных? - спытаў я.

Яны здзіўлена зірнула на мяне.

- Думаеш, што калі хто з нас пападзе ў іхныя рукі, дык яны нас пашкадуюць? Мы не даём спуску, але й ня просім яг. Я, праўда, хоць жанчына, але ўжо прывыкла да гэтага.

- Ты Немец? - спытала па хвіліне.

Я кінуў галавой. Кароткая ўсьмешка ра-зумееньня, быццам выбачаючыся за такое пытаньне, мільганула па твары. Пазьней я даведаўся, што гэта была Аляксандра. Яе бацьку, саветы расстралялі як "трацкіста". Адна з першых зьявілася яна ў рады анты-бальшавікоў. Адзін беларус, што запазнаў мяне з яе лёсам, казаў, што яна вельмі ад-важная. Ён толькі раз бачыў яе сьлёзы, калі маладога студэнта злавалі пры раскідваньні афішак і пасьля ліквідавалі. Ён, пэўне, быў яе нарэчаным.

МЫ РОБІМ ЦЭЛУЮ РАБОТУ

Таму, што хапала мужчын для разлад-ваньня статку з вагонаў, нас выслалі не-калькі кілямэтраў наперад, напэўна, каб забясьпечыць у працягу наступных гадзін далейшую працу. Можна было быць пэўным, што ніякая небясьпека не пагра-жае. Нават калі б хто з праваднікоў цягніка ўратаваўся, дык трэба было найменш паўдня, каб да наступнага гарнізону дайсьці й трывогу падняць. Было ясна, што спосаб нападу быў добра прадуманы й вы-кананы.

Адклікалі нас яшчэ перад абедам. Пар-тызаны зрабілі цэлую работу, завалодалі статак у раней нарыхтаваньня грузавікі. Гэ-та ўсё пайшло на папаўненьне запасаў у розных тайных лягерах. Пазьней я даве-даўся, што ў гэтай акцыі брала ўдзел больш як дзьвесьце "нялягальных". Уся суправодная каманда загинула. З боку на-падаючых было некалькі параненых.

ПРА "ЗЯЛЕЗНАГА ВАЎКА" Й ІНШЫХ

Наступныя дні прынясьлі цэлую кучу цікавае працы. Камандаваньне "Чорнага Ката" было ўпэўнена, што пасьля нападу на цягнік нахлыне новая хваля прасьледа-ваньняў. Але не прадбачвалі адкрытае ба-рацьбы із "істрабіцелямі". Гэта была спэцыяльная група, што займалася вынішчэньнем партызанаў ды масавымі арыштамі МВД. Было зразумела, што трэба было мець цясьнейшае супрацоўніцтва з іншымі партызанскімі групамі. Шматлікія кур'ерскія паездкі зьвялі мяне пры гэтым з балтыцкімі групамі, як "Зялезны Воўк" (эстонскія партызаны - С.Д.), "Лясныя Браты" (летувіскія партызаны - С.Д.), дзе я даведаўся аж да драбніцаў пра сілу й дзейнасьць гэтых групаў.

Лік "барацьбітоў" у балтыцкіх краінах, па асьцярожнаму падліку, даходзіў да 20 000. Па новых даведках, між іх было прыблізна 1500 афіцэраў і жаўнераў быўшае нямецкае арміі. Гэтыя людзі па-ходзілі з Усходняе Прусіі й большая іх частка зусім ня была ў савецкім палоне, а некаторыя з лягераў паўцякалі.

ЗАЎВАГА РЭДАКЦЫІ "ЗВАЖАЙ":

Аўтар гэтых успамінаў быў на служ-бе "Чорнага Ката" чатыры месяцы, пась-ля службы ў балтыцкіх, украінскіх і польскіх рухах супраціву. Вартасць яго-ных далейшых успамінаў мае вялікую ца-ну для нашых суседзяў, а меншую для нас. І таму тут канчаем друк успамінаў Гасмюлера тым месцам, у каторым ён га-ворыць пра нашых:

Вялікае прыкрыцьцё й падтрымку бал-тыцкім аддзелам давала арганізацыя "Чорнага Ката", да якой я тады належаў. Гэта арганізацыя паўстала ў 1944 год-зе й мае прыблізна да 50 000 сяброў. У гэны лік уключаны таксама сымпатыкі, г.зн. тыя, што падтрымоўваюць яе.

* Міхась Вітушка (1907-1956?), генэрал, арганізатар і кіраўнік Беларускай Вызволь-най Арміі. У 1920-30 гадох вучыўся ў Вільні і Празе. Жыў і працаваў у Варшаве. Падчас 2-ога сусьветнага вайны - афіцэр Беларускае Краёвае Абароны, камандьдзер экспэдыцый-най групы спэцыяльнага батальёну "Далвіц", сябра ЦК Беларускай Неза-лежніцкай Партыі. Пасьля спынення парт-ызанскай барацьбы, скрываючыся на канспірацыйных кватэрах у Вільні й Мен-ску. Арыштаваны і расстраляны баль-шавікамі (магчыма, гэта адбылося ў Маскве). У Чырвонай Арміі ген. Вітушка ніколі не служыў, Д. Гасмюлер памыліўся. - С.Д.

** Ад нямецкага "urlaub" - водпуск - С.Д.

11 - 17 лістапада 1994 г.

ДЫЯНЕТЫКА - ГЭТА АДМЫСЛОВАЯ ТЭХНАЛОГІЯ РОЗУМУ

Напрыканцы 1993 года Міністэрствам юстыцыі зарэгістравана грамадзянская арганізацыя - Беларускі цэнтр дыянецы.

Сёння газета "Пагоня" прапануе агляды матэрыялаў А.Дынікава па асновах гэтай навукі.

Адно знаёмства з дыянецыкай дае надзею, што ўсё негатыўнае, якое калі-кольвечы было ў вашым жыцці і паклаўшае на яго сваё адлюстраванне, можа быць знішчана з вашай памяці ці хоць не прыгнятае болей.

Ёсць меркаванне, што дыянецыка дапамагае нам быць шчасліўцамі, створыць варункі поўнасьцю рэалізаваць сябе і пражыць паўнакроўнае жыццё.

Як жа можа дыянецыка ўздзейнічаць на чалавека?

Па словах яе стваральніка, амерыканскага навукоўца Лафайета Рона Хабарда, дыянецыка - гэта прыгоды. Гэта даследаванне "тэра інкогніта" чалавечага розуму. Кніжка "Дыянецыка", аўтарам якой зьяўляецца навуковец - гэта сучасная навука духоўнага здароўя. Яна зьяўляецца міжнародным бестселерам і перакладзена на 22 мовы свету, агульным накладам звыш 15 мільёнаў.

У свой час вядомы матэматык Альберт Эйнштэйн зрабіў сенсацыйную заяву: "Мы выкарыстоўваем толькі 10 працэнтаў здольнасцяў нашага розуму." Аднак Эйнштэйн нічога не здолеў сказаць, як задзейнічаць астатнія 90 працэнтаў. Лафайет Рон Хабард у сваіх навуковых досьледах не толькі пацвердзіў выслоўе вялікага матэматыка, але і распрацаваў сістэму прыёмаў, з дапамогай якіх можна абудзіць і задзейнічаць да працы тую частку чалавечага мозгу, што знаходзіцца ў пасіве.

Лафайет Рон Хабард найперш быў вядомы як пісьменнік прыгодніцкага і навукова-фантастычнага жанру. Яго працы ў галіне адукацыі, мастацтва, дэтаксіфікацыі, радыяцыі, кіравання бізнесам разыхліліся па ўсім свету мільённымі накладамі. Хабард вывучаў інжынерную і атамную фізіку, менавіта тады ён распрацаваў свае першыя вопыты ў вобласці структуры і функцыянальнай дзейнасці чалавечай памяці. Дзякуючы назіранням, зробленым ім падчас сусветных падарожжаў, вопыту, прыдбанаму ў перыяд Другой сусветнай вайны і іншым досьледам, выданая 9 траўня 1950 года "Дыянецыка" адразу трапіла ў спіс самых папулярных кніжак газеты "Нью-Йорк Таймс".

Да канца 1950 года ў ЗША налічвалася каля 750 гуртоў, якія практыкавалі "навуку духоўнага здароўя" Хабарда. Зараз гэтую сістэму псіхалагічнага аздараўлення выкарыстоўваюць мільёны людзей. Дыянецыка, як метадка духоўнага адпачынку прымяняецца на сусветна-вядомых прадпрыемствах "Джэнарал мотарс", "Вольва" і многіх іншых.

У чым сакрэт папулярнасці гэтага аздараўленняча метада?

Яго сіла ў тым, што па прастаце і эфектыўнасці ён не мае сябе роўных. Чалавек, дасканалы вывучыўшы дыянецыку, можа не толькі сам быць вясёлым, задаволеным жыццём аптымістам, але здалее дапамагчы ў гэтай справе свайму бліжняму.

Як засведчыў Хабард, усе нашыя праблемы, беды хаваюцца ў нашай памяці, якая запісвае ўсю інфармацыю, што даходзіць да нас ад ахалючага асяроддзя.

Адзіноўшы з часам да скрытых куткоў памяці, інфармацыя незалежна ад жадання чалавека ўздзейнічае на яго духоўнае становішча і настроі. Атак як інфармацыя бывае станоўчая і адмоўная, то і ўздзеянне на чалавека адпаведнае.

Сістэма Хабарда дзякуючы наяўнасці спецыяльных прыёмаў дазваляе выняць адмоўную інфармацыю з нашага банку памяці, нейтралізаваць яе, пасыла чого яна робіцца бязшкоднай. Выканаўшы такія захады, чалавек набіраецца духоўнага здароўя. У яго паляпшаецца памяць, узвышаецца інтэлект, зніжаецца схільнасць да хваробаў, стрэсу.

Вось што нам распавядае на гэта ангельская "Энцыклапедыя натуральнай медыцыны": "З дапамогай дыянецыкі, самагіннозу ці іншых фізічных сродкаў чалавек сам можа знайсці першапрычыну сваіх праблемаў."

Пры рэгулярных занятках дыянецыкай жыццё чалавека, заціснутае стрэсамі, якое ён бачыць будзённым і шэрым, становіцца яскравым, насчаным і змястоўным. Жыццё такім людзям уяўляецца цудоўным, захапляючым падарожжам.

Тым, каго зацікавіць дыянецыка, нагадваем кантактны тэлефон - (0172) 55-62-94.

ШАЛЬЧЫ

Газета Ёсходняй Летувы,
выдаецца на трох мовах.

Выходзіць два разы на тыдзень: аўторак і пятніца.
Вы яе атрымаеце ўжо праз дзень.

У "ШАЛЬЧЫ" Вы знойдзеце навіны,
парады і разнастайныя весткі пра жыццё Летувы.
Замовіць газету можна ў любым паштовым аддзяленні Гарадзеншчыны.

Падпісная цана на 1-е паўгоддзе 1995 года:

на 1 месяц - 320 бел/рублёў

на 2 месяцы - 960 бел/рублёў

на 3 месяцы - 1920 бел/рублёў

Індэкс летувіскага выдання - 67316, рускага - 67317, польскага - 67318.

Прадпрыемства па распаўсюджваньню друку "Вея",
г.Вільня, вул.Гінею, 4-317.

ІНФАКАЛАЖ

ШМАТРАЗОВЫ ТРУС

У лабараторыі даследача ўніверсітэту японскага горада Кэйо вынайздзены гатунак шматразовага падвойнага труса для абучэння на ім медперсаналу. Тэхнічнаскладаны трус японскіх вынаходнікаў забяспечаны сваёй аўтаномнай крываной сістэмай і мочапалавымі ворганамі. З вуха труса можна браць кроў на аналіз, а з іншых частак цела - разнастайную вадкасць для патрэбных навуковых досьледаў.

Адзін экзэмпляр труса каштуе 680 долараў.

***

У Кітаі выведзены новы гатунак трускавак. Па памерах кожная ягада пераўзыходзіць курынае яйка.

Працы па селекцыі вяліся дзевяць год. Сёлетым новым гатункам трускавак у Кітае плануюць засадзіць плантацыі ў некалькі тысяч гектараў. Да гэтага Кітай імпартаваў гэтыя салодкія ягады з Японіі.

***

"Зоркі" Галівуда Том Хэнкс, Кевін Вейкан і Рон Хаўэрд, перш чым распачаць здымкі фільма пра палёт у 1970 годзе на Месяц карабля "Аполон-13", сур'ёзна пачалі вывучаць космас.

Можа, сапраўды наведваюць Месяц.

"ЗОРКАВЫЯ ВОЙНЫ":

ПРАЦЯГ БУДЗЕ

Брытанскі актёр Кенэт Бранок у чарговай серыі "Зоркавых войнаў" здымецца ў ролі маладога воіна, якога завуць Обі Ван Кенабі.

ПОЛЬСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

ПАНАДЗЕЛЯ, 14.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Музычная праграма. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультифільм. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Мы і нашыя дзеці. 10 55 Ангельская мова для дзяцей. 11 05 "Дынастыя Колбі". Серыял вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Прыемнае з карысным. 12 30 Свет людзей. 13 00 Навіны. 13 10 Агробізнесс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Школы ў Еўропе. 14 05 Страціць альбо знайсці. 14 25 Дакументальны серыял. 14 55 І ціла і дух. 15 10 3 жыцця трыбу. 15 25 Рэпартаж. 15 35 Дзе новае. 15 45 Выбар будучыні. 15 50 Праграма дня. 16 00 Музычны часопіс. 16 30 Альтэрнатывы. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Праграма для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Публіцыстычная праграма. 19 10 Серыял вытв. Англіі. 19 40 Юбілейная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 15 Тэле-тэатр. 22 25 Мініацоры. 22 35 Пульс дня. 22 50 Тыдзень прэзідэнта. 23 05 Тэлечасопіс. 23 30 Рэпартаж. 00 00 Навіны. 00 20 "Вялікія планы". Фільм вытв. Францыі. 02 00 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Прывітанне. 08 30 Ангельская мова. 08 40 Студыя другой праграмы. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Прыгоды пана Міхала". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны фільм. 11 00 Мультифільм. 11 30 Тэлегурнір. 12 00 Канцэрт. 12 40 Май кнігі. 13 00 Брытанскі музей. 13 50 Гэта толькі сплетка. 14 00 Панарама. 14 20 "Гэта цудоўная сямейка". Серыял вытв. Францыі. 15 10 Тэлечасопіс. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультифільм. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Тэлечасопіс. 17 10 Вацкаўшчына. 17 30 Дакументальны фільм. 18 20 Студыя другой праграмы. 18 45 Рэпартаж. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Кола фартуны. 20 35 Мультифільм. 21 00 "Прыпіннак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 22 00 Панарама. 22 30 Музычная праграма. 23 30 Народны густ. 00 00 Зоў аб дапамозе. 00 40 Публіцыстычная праграма. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная студыя. 01 15 Музычная праграма.

АЎТОРАК, 15.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Першыя паштункі". Серыял вытв. Францыі. 09 30 Праграма для дзяцей. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаварым аб дзецях. 10 55 Ангельская мова для дзяцей. 11 00 Серыял вытв. ЗША. 11 45 Еўрапейскі партрэт. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Рынак працы. 12 20 Запытанне к сталу. 12 30 Клуб самотных сэрцаў. 12 50 Дамашні юрыст. 13 00 Навіны. 13 10 Агробізнесс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 45 Дакументальны фільм. 14 15 Кузня. 14 40 Тэлекамп'ютэр. 14 50 Нашая Балтыка. 15 05 3 гісторыі тэхнікі. 15 20 Камп'ютэр для кожнага. 15 45 у свеце навукі. 15 50 Праграма дня. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Маладзёжная праграма. 17 00 "Першыя паштункі". Серыял вытв. Францыі. 17 25 Праграма для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Арыя са смехам. 18 40 Здароўе. 19 05 Мульти-серыял. 19 30 Надзвычайны перагляд. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Мастацкі фільм. 22 50 Пульс дня. 23 15 Сеймаграф. 23 30 Пісьма аб гаспадарцы. 00 00 Навіны. 00 20 Дакументальны

фільм. 01 10 Тэлечасопіс. 02 20 Праз мары і ільды. 02 30 Музычная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Прывітанне. 08 30 Ангельская мова. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Прыгоды пана Міхала". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 Фільм для дзяцей. 11 30 Тэлегурнір. 12 00 Дакументальны фільм. 12 45 Музычная праграма. 13 40 Мой маленкі свет. 14 00 Панарама. 14 20 "Забароннае каханне". Серыял вытв. Іспаніі. 15 05 Тэлечасопіс. 15 55 Прывітанне. 16 00 Фільм для дзяцей. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Дакументальны фільм. 17 30 Сум і мары. 18 00 Тэлечасопіс. 18 10 Пісьма з Еўропы. 18 30 Кракаўскія легенды. 18 40 Калаталічная праграма. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлегурнір. 20 35 Мультифільм. 21 00 Публіцыстычная праграма. 21 50 Тэлечасопіс. 22 00 Панарама. 22 30 Экалагічная праграма. 22 40 Рэпартажы прадстаўляюць. 23 00 "Тым айдзі і сына". Фільм вытв. Італіі. 00 20 Тэлечасопіс. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная праграма. 01 15 "Нераўная пара". Фільм вытв. Германіі.

СЕРАДА, 16.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультифільм. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаварым аб дзецях. 10 55 Ангельская мова для дзяцей. 11 00 "Фартурна". Камедыя вытв. Польшчы. 12 00 Ад калыскі да школы. 12 30 Культурна-публіцыстычны журнал. 12 55 Наша грамадства. 13 00 Навіны. 13 10 Агробізнесс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Дакументальны праграма. 13 50 Граматыка. 14 05 Сучасная польская проза. 14 35 Сустрэча з літаратурай. 15 05 Гісторыя польскага радцё. 15 20 Філасоф у любы час. 15 55 Праграма на вечар. 16 00 Маладзёжная музыка. 16 30 Для моладзі. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Праграма для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 25 Спартыўная студыя. 20 00 Вечарынка. 20 40 Навіны. 21 20 "Карошы". Фільм вытв. ЗША. 22 55 Пульс дня. 23 15 Дакументальны фільм. 23 30 Дакументальны фільм. 00 00 Навіны. 00 20 "Брунэт вычэрняю парой". Камедыя вытв. Польшчы. 01 50 Дакументальны фільм.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 30 Курс ангельскай мовы. 08 40 Раніца другой праграмы. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Шэрлак Холмс і доктар Ватсан". Серыял вытв. Англіі. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сэйма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультифільм. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Жывелы вакол нас. 17 30 Тэлечасопіс. 18 00 Дакументальны фільм. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлегурнір. 20 35 Забаўляльная праграма. 21 00 "Сымон Візенталь". Дакументальны фільм. 21 45 Цені жыцця. 22 00 Панарама. 22 30 Экспрэс рэпартажы. 23 05 Кінаапогляд. 00 15 Сімфанічны канцэрт. 01 10 Панарама. 01 15 Спартыўная студыя. 01 25 Музычнае прадстаўленне.

ЧАЦВЕР, 17.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 08 05 Мініацоры. 09 00 "Дзіцячае адзяленне". Серыял вытв. Англіі. 09 30 Для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультифільм. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаварым аб дзецях. 10 55 Ангельская мова для дзяцей. 11 05 "Спякота тропікаў". Сери-

ял вытв. ЗША. 11 55 Музычная праграма. 12 00 Кулінарная праграма. 12 20 Гэта лёгка. 12 30 Чвэрць гадзіны на экране. 12 45 Жыццё бяспечна. 13 00 Навіны. 13 10 Трансляцыя паседжанняў сэйма. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Сустрэча з прыродай. 14 00 Паміж намі жывёламі. 14 20 Жывёлы свету. 14 50 Рабінзона. 15 10 Тэлечасопіс. 15 25 Першы год жыцця рабенка. 15 50 Праграма дня. 16 00 Маладзёжная музыка. 16 30 Для моладзі гледачоў. 17 00 "Дзіцячае адзяленне". Серыял вытв. Англіі. 17 25 "Дзе Валлі?". Серыял вытв. Англіі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Кіначасопіс. 18 40 Такі свет. 19 05 "Маленькі цуд". Серыял вытв. ЗША. 19 30 Каталіцкая праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Спякота тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 22 05 Толькі на першай праграме. 22 50 Сатырычная праграма. 23 00 Урадавы журнал. 23 10 Вайсковы журнал. 23 25 Пегас. 00 00 Гаспадарчыя навіны. 00 50 "Даносчыца". Фільм вытв. Германіі. 02 20 Трыптык.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 30 Курс ангельскай мовы. 08 40 Раніца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Шэрлак Холмс і доктар Ватсан". Серыял вытв. Англіі. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сэйма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 "Тарзан". Серыял вытв. Германіі. 16 30 Летны часопіс. 17 00 Роля разуму. 17 30 Музычная праграма. 18 00 Рэпартаж. 18 30 Забытыя пісменнікі. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Кола фартуны. 20 35 Клуб спадара Рыся. 21 00 Спартыўная студыя. 22 00 Панарама. 22 35 Аўтачасопіс. 23 00 "Цемра гораду". Фільм вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная праграма. 01 15 Арт-ноч.

ПЯТНІЦА, 18.11

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 25 Дашкольнікі дома. 11 00 "Маладыя ездзікі". Фільм вытв. ЗША. 11 50 Музычная праграма. 12 00 Школа для бацькоў. 12 15 Спішы сама. 12 30 Журнал нацыянальных меншасцяў. 13 00 Навіны. 13 10 Агробізнесс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 45 Якая школа? 13 50 Дакументальная праграма. 14 05 Хто ты есць? 14 20 Стан душы. 14 45 Калі не Оксфард, дык што? 14 50 Хто першы - той лепшы. 15 25 Бізнэс па амерыканску. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычны тэлегурнір. 16 30 Танцавальны турнір. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлечасопіс. 18 30 Штогды-невек культуры. 18 40 Тэлечасопіс спажыва. 19 05 Спатканне ўдзельніка. 19 50 Сатырычная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Шчаслівы Аляксандр". Фільм вытв. Францыі. 22 45 Пульс дня. 23 00 Чвэрць гадзіны. 23 15 Справа для рэпартажэра. 00 00 Навіны. 00 15 Блізкія сустрэчы. 00 45 "Бруклін". Фільм вытв. ЗША. 02 25 Танцавальны турнір.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 30 Курс ангельскай мовы. 08 40 Раніца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Серыял вытв. Даніі. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сэйма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 Праграма для дзяцей. 16 30 Спартыўная студыя. 17 30 "З дзяці да пці". Камедыяны серыял вытв. ЗША. 18 00 Дакументальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Адзін з дзесяці. 20 35 Тэлечасопіс. 21 00 Амерыканцы ў Варшаве. 22 00 Панарама. 22 30 Забаўляльная праграма. 22 45 Мастацкі фільм. 00 40 Тэлечасопіс. 01 00 Панарама. 01 05 Спорт. 01 15 Рок-фэстываль.

СУБОТА, 19.11

ПРАГРАМА 1

08 00 З Паміж намі жывёламі. 08 10 Прашу адказаць. 08 25 Усе аб агародзе. 08 50 Агробізнесс. 09 30 Спартыўны тэлечасопіс. 09 55 Праграма дня. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма каталіцкай рэдакцыі для дзяцей. 10 35 Праграма для дзяцей. 12 00 Дакументальны фільм. 12 50 Тэлечасопіс. 13 00 Навіны. 13 10 Тэлечасопіс. 13 45 Жывелы свету. 14 20 Мультифільм У. Дысеня. 15 35 Тэлеатэр. 16 45 Дай шанц рабенку. 17 00 Тэлечасопіс мясцовых праграм. 17 25 "Сямейнае прадпрыемства". Камедыяны серыял вытв. Польшчы. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 25 Тэлечасопіс. 18 50 Забаўляльная праграма. 19 10 "Бевэрлі Хілз". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Дзіцячы тэлечасопіс. 20 10 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Хлопец з клуба Фламінга". Камедыя вытв. ЗША. 23 05 Звычайная - надзвычайная. 23 20 Дакументальны фільм. 23 45 "Другая". Дакументальны фільм. 00 00 Навіны. 00 10 Спартыўная субота. 01 10 "Фатальны кадры". Фільм вытв. ЗША. 02 40 "Самотнае сэрца". Фільм вытв. ЗША. 04 15 Музычная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Музычная раніца. 08 30 Такія самотныя. 08 50 Урок мовы глухых іх. 08 55 Прывітанне. 09 00 Таварыства ў культуры. 09 30 Мультифільм. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Польская армія. 11 30 Праграма аб жывелых. 12 00 Праграма для дзяцей. 13 00 Акадэмія польскага кіно. 14 30 Забаўляльная праграма. 15 00 Зоркі тых гадоў. 15 30 Жыццё побач з намі. 16 00 Спартыўная студыя. 16 30 Прывітанне. 16 45 Тэлечасопіс. 17 00 Серыял вытв. ЗША. 17 30 Тэлегурнір. 18 00 Канцэрт. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 19 30 Семь дзен - свет. 20 00 Тэлегурнір. 20 35 Тэлечасопіс. 21 00 Забаўляльная праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Слова на нідзе. 22 35 Музычны часопіс. 23 20 "Джэсі Джэкс". Вестэрн вытв. ЗША. 01 00 Панарама. 01 05 Рок-ноч.

НЯДЗЕЛЯ, 20.11

11 - 17 лістапада 1994 г.

ПАНЯДЗЕЛАК 14.11

Беларускае тэлебачанне

9.05 Дзелавы веснік 9.20 Пяць хвілін на жарты 9.30 Беларускі тур. Падарожжы і сустрэчы 9.50 "Чарапашкі ніндзя". Мультисерыял для дзяцей і дарослых 10.40 "Па сакрэту ўсяму свету". Маст. фільм 12.40 "АВС-клуб" у Амерыцы 12.55 "Любачка-галубачка мая". Памяці заслужанай артысткі Беларусі Ганны Рыжовой 13.55 Насцялычны дывертисмент. Гісторыя Давыда Беларусі ў асобах. Перадача 4-я 15.10 Чарнобыльскі след 15.45 "Вешчача птушка". Дак. фільм 16.45 Гісторыя Беларусі. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVIII-першай палове XIX ст. 16.40 "Бімбат". "Вясёлка" ў Радавічах 17.00 Навіны (с сурдаперакладам) 17.10 Якія мы гаспадары? Магілёўскае ВА "Хімвалакно" 17.40 Праксепт. Інфармацыйна-аналітычная праграма 18.10 Дзёнік Прынёмання (Гр.) 18.35 Цэнтр Хрысціянскага развіцця "Сатварэнне" прапануе... 19.05 Незабыўнае: вайна і людзі (Гр.) 19.25 Веснік гарсавета (Гр.) 19.40 Закон і слова 20.00 "Высокі стыль". Мірская мастацкая школа 20.15 Імгненне шчырасці 20.20 Пяць хвілін на жарты 20.25 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Спартыўны тэлекур'ер 22.00 Тэлевізійны Дом кіно. III Міжнародны кінафестываль "Залаты Віцязь" 23.20 НІКА 23.35 Дайджэст 23.45 Пад купалам Сусвету 23.55 "Паласа Сімарона". Маст. фільм (ЗША)

Канал "Астанкіна"

14.50, 15.50, 20.00, 22.50 Навіны 15.00 Комікс-бум 15.30 Зорны час 16.20 "Элен і хлапчукі". Фільм вытв. Францыі 16.45 Мультифільм 16.50 Свет сёння 17.00 Лабірынт 17.30 Зоркі Расіі - дзецім. Хакей. ЦСКА - "Зоркі Расіі". У перапынку - надвор'е 18.10 Гадзіна-пік 19.00 Добрай ночы, малышы! 20.40 Калі... Вядучы - В.Познер 21.25 Тэатр + TV 22.10 Кабарэ "Усе зоркі" 23.05 Шэсць вечароў з Ю.Нікуліным 23.45 У цішы. Мульти. Дак. дарослых 23.50 Прэс-экспрэс 00.00 Тэлеменуары

Канал "Расія"

16.55 Правільныя лічбы пісьмы. "Дваранскае гняздо" 17.25 Выратаванне 911 18.20 Вуснамі немаўляці 18.50 "Ніхто не забыты" 19.00 Весткі 19.25 Падарожжы 19.35 "Спарт-6". Маст. ф. Італія 20.40 Рэпартаж 21.00 Момент ісціны 22.00 Весткі 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Хто мы? 23.20 Джайз-клуб 23.55 Зоркі гавораць 23.55 Новы ілюзіён. "Чакайце..."

Санкт-Пецярбург

6.30 Пазабюджэтнае вясчэнне. Тэлеканал "Добрая раница" 12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-ТВ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Тэст 13.30, 19.25 "Каміла ці Нераскрытыя таямніцы" 58-я серыя 14.40 "Страсці". 17-я серыя 16.15 Падарожжа па ўсходу 16.30 Будні 16.45 "Як трапіць у Лукамор'е", перадача 1-я 17.05 Выбары-94. Тэледабаты 17.55 Чалавек на зямлі 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 20.15 "Аркестр", музычны тэлефільм 20.40 Небяспечная прафесія - журналіст. Прамы эфір 21.10 Тэлемагасін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.05 "Да запатрабавання". Фільм

АўТОРАК 15.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны 8.10 Дайджэст 8.20 Пяць хвілін на жарты 8.25 "Мелодыі экрану". Фільм-канцэрт 9.00 Гісторыя Беларусі. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVIII-першай палове XIX ст. 9.25 "Паласа Сімарона". Маст. фільм (ЗША) 10.40 "Бімбат". "Вясёлка" ў Радавічах 11.00 Чароўны экран. "Дыназаўрыкі". Мульти. 1-я серыя 11.35 "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды". Маст. фільм (ЗША) 1-я серыя 12.10 Позірк у будучыню. "Пасля 2000 года" 13.05 Урокі здароўя 13.45 Тэлежур "Гаў-гаў" 14.10 "Нові К"-топ-10 15.15 Вывучаем сваю гісторыю. "Пад знакам Пагоні". Дак. фільм 15.30 "Горад майго юнацтва. Мсціслаў". Тэлеарыс 16.00 Беларуская літаратура. В.Дунін-Марцінкевіч. Камедыя "Пінская шляхта" 16.40 "Бімбат" 17.00 Навіны (с сурдаперакладам) 17.10 "Маё каханьне, мой смутак". Тэлесерыял 18.10 Дзёнік Прынёмання (Гр.) 18.20 Лідзкая панарама (Гр.) 18.40 Рынак і эканоміка. Ільнозавод МВА "Маналіт" у Навагрудку 19.00 Віктарыя праграмы "Віцэрыні канал" (Гр.) 19.10 Эканамічная хваля. Аб прыватызцы дзяржаўнай маёмасці. Прамая лінія 19.25 Тэледыялог. У студыі - саветнік прэзідэнта Беларусі С.А.Посахы (Гр.) 20.25 Пяць хвілін на жарты 20.30 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Пад купалам Сусвету 21.40 "Вялікія паветраныя гонкі". Маст. фільм (Велікабрытанія) 1-я серыя 22.40 Футбол. Зборная Беларусі - зборная Нарвегіі. Чвэрць гадзіны напружанага матча 23.00 НІКА 23.15 Дайджэст 23.25 Канцэрт-прэзентацыя сімфанічнага аркестра дзяржаўнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларусі 00.25 Сталіца. Тэлечасопіс

Канал "Астанкіна"

5.30 Раница 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Вайна гобатаў" 8.25 "Дзікая Роза" 9.00 Амерыка з М.Таратутай 15.00 Домісолька 15.30 Паміж намі, дзяўчынкамі 16.00 Джэм 16.25 "Элен і хлапчукі" 16.50 Свет сёння 17.00 Ведзі 17.30 Загадка СБ 17.45 Дакументы і лёсы 18.00 Гадзіна-пік 18.30 "Дзікая Роза" 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 З першых рук 20.50 Клічу жыжы. Маст. ф. "Пяць дзён - пяць начэй" 23.05 У свеце джаза 23.25 Відэамікс 23.50 Прэс-экспрэс 00.00 Танцы, танцы...

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі 8.25 "Гандлёвы дом" 8.40 Ранішні канцэрт 8.50 Момент ісціны 9.45 "Каралева Елізавета ў Расіі" 10.30 Кліп-антракт 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.00, 15.00 Весткі 15.20 Маст.ф. "Жарыя-макляр" 15.45 Кліп-антракт 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 16.55 "Не быць дыназаўрам" 17.10 Галасы. Маладзёжная праграма 17.40 Па-

вестка дня 18.05 L-клуб 19.00 Весткі 19.25 Падарожжы 19.35 "Пахвальнае слова беднасці..." 20.10 Ніхто не забыты 20.15 "Амар, Акбар, Антані" Маст.ф. Індзія. 1-я серыя 22.00 Весткі 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 "Амар, Акбар, Антані". 2-я серыя 00.10 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

6.30 Пазабюджэтнае вясчэнне. Тэлеканал "Добрая раница" 12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-ТВ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30, 19.25 "Каміла ці Нераскрытыя таямніцы" 59-я серыя 14.30, 21.10 Тэлемагасін 14.45 "Мой сябр Іван Лапшын" Фільм 16.25 Мультифільм 16.45 "Тры колы, фалант і..." 17.05 Выбары-94. Тэледабаты 17.55 Паўсёй Расіі 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 20.15 Падсякай 20.30 Тэатральныя біноколь 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 "Энергічныя людзі". Спектакль

СЕРАДА 16.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны 8.10 Пяць хвілін на жарты 8.15 Дайджэст 8.25 Планета людзей 8.45 Вытокі. Урокі беларускай мовы 9.00 Беларуская літаратура 9.40 "Маё каханьне, мой смутак". Тэлесерыял 10.40 "Вялікія паветраныя гонкі". Маст. фільм (Велікабрытанія) 1-я серыя 11.30 "Бімбат" 11.50 Чароўны экран. "Дыназаўрыкі". Мульти. 2-я серыя 12.25 "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды". Маст. фільм (ЗША) 2-я серыя 12.55 Футбол. Зборная Беларусі - зборная Нарвегіі 14.50 Мультифільм 15.10 Позірк у будучыню. "Пасля 2000 года" 16.10 Вывучаем сваю гісторыю. "Абразы". Дак. фільм 16.30 "Бімбат" 17.00 Навіны (с сурдаперакладам) 17.10 "Маё каханьне, мой смутак". Тэлесерыял 18.10 Дзёнік Прынёмання (Гр.) 18.20 Гарадніца. Літаратурна-мастацкая праграма (Гр.) 19.15 Футбол. Зборная Беларусі - зборная Нарвегіі 20.50 Калыханка 21.10 Панарама 21.50 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя 21.55 Пяць хвілін на жарты 22.00 "Пяць зорак". Тэлежурныя 23.00 Пад купалам Сусвету 23.10 "Вялікія паветраныя гонкі". Маст. фільм (Велікабрытанія) 2-я серыя 00.05 Футбол. Зборная Беларусі - зборная Нарвегіі. Чвэрць гадзіны пасля матча 00.20 Дайджэст 00.30 Футбол. Зборная Беларусі - зборная Нарвегіі

Канал "Астанкіна"

5.30 Раница 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 21.00 Навіны 8.00 "Апавяданне пра Іграў паход" Мульти. 8.25 "Дзікая Роза" 9.00 Клуб падарожнікаў 15.00 Паглядзі - паслухай 15.20 Адказ 16.00 Цін-тонік 16.25 "Элен і хлапчукі" Серыял Францыі 16.50 Свет сёння 17.00 У эфіры "Мір" 17.20 Дзень добры, гэта я 17.45 Дакументы і лёсы 18.00 Гадзіна-пік 18.30 "Дзікая Роза" 18.55 Кінапанарама 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Маналяг 20.50 "Згублены сюжэт" Л.Зорны 21.45 Мініагуды 21.55 Футбол. Зборная Шатландыі - зборная Расіі 23.50 Прэс-экспрэс 00.00 Я вам спяю

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі 8.25 "Гандлёвы дом" 8.40 Мемуары. К.Ван-шэнін к о Я.Фрэнкеле 9.05 Добра жывеш 9.20 А.Шнітке. Канцэрт 9.45 "Санта-Барбара" 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 16.55 Казкі для бацькоў 17.25 Кліп-антракт 17.35 Людзі 19.25 Падарожжы 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 Я - лідэр 21.00 60 хвілін 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Тэатральны раз'езд 22.20 Экран кримінальных звестак 23.35 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

6.30 Пазабюджэтнае вясчэнне. Тэлеканал "Добрая раница" 12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-ТВ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 12.55 Хуткая дапамога 13.25 "Каміла ці Нераскрытыя таямніцы" 60-я серыя 14.40, 21.10 Тэлемагасін 14.50 Наша кіно. "Ка-ка-ду" Маст. фільм 15.55 К.Паустоўскі "Стары ў пацёртай шынелі" 16.30 Будні 16.45 "Як трапіць у Лукамор'е" перадача 2-я 17.05 Выбары-94. Тэледабаты 17.55 Гістарычны альманах 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 20.35 Блеск-клуб 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 Дэ-тэктыў на тэлеэкране. "У хаце насупраць"

ЧАЦВЕР 17.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны 8.10 Пяць хвілін на жарты 8.15 Дайджэст 8.25 "Маё каханьне, мой смутак". Тэлесерыял 9.25 Тэлевізійны "Арт-клуб" прадстаўляе. "Мой горад, мяне не забыты ты яшчэ..." I міжнародны пленэр імя Марка Шагала 9.55 "Вялікія паветраныя гонкі". Маст. фільм (Велікабрытанія) 2-я серыя 10.45 "Бімбат" 11.15 Чароўны экран. "Дыназаўрыкі". Мульти. 3-я серыя 11.50 "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды". Маст. фільм (ЗША) 3-я серыя 12.20 Позірк у будучыню. "Пасля 2000 года" 13.20 "Пяць зорак". Тэлежурныя 14.20 Еўрапейскі калейдаскоп 14.50 "Талент жыць". Сустрэча з народнай артысткай Беларусі З.І.Браварскай 15.50 Вывучаем сваю гісторыю. "Партрэт на фоне часу". Дак. фільм 16.10 Беларуская літаратура. Пазія Пімена Панчанкі 16.40 "Бімбат" 17.00 Навіны (с сурдаперакладам) 17.10 "Маё каханьне, мой смутак". Тэлесерыял 18.10 Навіны (Гр.) 18.25 Міжнародны год сям'і ў Гродна. Няпоўныя сем'і (Гр.) 19.00 "Ачышчэнне" праварае факты. (Гр.) 19.50 ТВК "Крок". "Наўціпус" 20.10 Крэда. Праграма для дзелавых людзей 20.30 Пяць хвілін на жарты 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Студыя "Формула" 23.05 Пад купалам Сусвету 23.15 "Вялікія паветраныя гонкі". Маст. фільм (Велікабрытанія) 3-я серыя 00.10 НІКА 00.25 Дайджэст

Канал "Астанкіна"

5.30 Раница 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Зайцава школа" Маст.ф. 8.25 "Дзікая Роза" 9.00 У свеце жывёл 9.40 Эксілібрыс 15.00 Мультиролі 15.30 На балі ў Папалужкі 16.00 Цін-інтэм 16.25 "Элен і хлапчукі" Маст.ф. Францыя 16.50 Свет сёння

17.00 ...Да 16 і старэйшым 17.30 "Жыў на свеце чалавек" Дак.ф. 17.45 Дакументы і лёсы 18.00 Гадзіна-пік 18.30 "Дзікая Роза" 18.55 Аўтарская праграма Г.Баравіка 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Масква - Крэмль 21.00 Лато "Мільён" 21.30 "Становішча рэчэй" Маст.ф. ФРГ 00.00 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі 8.25 Паехалі 8.35 Непопулярная тэма 8.50 Ранішні канцэрт 9.05 "Расія распаўся" 9.45 "Санта-Барбара" 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 "Музычны клас ля Чорнага мора", "Выратуйце нашы душы". 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 16.55 Фільм-прам'ер 17.10 Будні 17.50 Хрона 18.20 "Пяць хвілін пра добрае жыццё" 18.25 Святагульня 19.25 Падарожжы 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 Вялікі скандал 21.05 Надзвычайны канал 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Экран кримінальных звестак 22.45 "Люстэрка свабоды" 23.15 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

6.30 Пазабюджэтнае вясчэнне. Тэлеканал "Добрая раница" 12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-ТВ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 Урок нямецкай мовы 13.45 Еўрапейскі калейдаскоп 14.15 "В.Сурыкаў. Пакарэнне Сібіры Ермаком" 14.45 "Дрэны добры чалавек" Фільм 16.20 Казка за казкай. Адказы на лісты 17.05 Выбары-94. Тэледабаты 17.55 Пецярбургская лінія 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 Уракамедія! "Дзе знаходзіцца нафелет" 20.50 "Тобель Розы" Фільм-балет 21.10 Тэлемагасін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 Парад парадаў 23.05 Хакей. Кубак МХЛ

ПЯТНІЦА 18.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны 8.10 Пяць хвілін на жарты 8.15 Дайджэст 8.25 Крэда. Праграма для дзелавых людзей 8.45 Мультифільм 9.00 Беларуская літаратура. Пазія Пімена Панчанкі 9.30 "Маё каханьне, мой смутак". Тэлесерыял 10.30 "У нас дома". Праграма для сям'і 11.05 "Вялікія паветраныя гонкі". Маст. фільм (Велікабрытанія) 3-я серыя 11.50 "Бімбат" 12.10 Чароўны экран. "Дыназаўрыкі". Мульти. 4-я серыя 12.45 "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды". Маст. фільм (ЗША) 4-я серыя 13.20 "Самаванец з гітарай". Камедыя вытв. Польшчы 13.40 Позірк у будучыню. "Пасля 2000 года" 14.15 ТВК "Крок". "Наўціпус" 14.35 Навіны кіна-відэа-аўдыё 15.35 Вывучаем сваю гісторыю. "Францыск, сын Скарыны". Дак. фільм 16.35 "Бімбат" 17.00 Навіны (с сурдаперакладам) 17.10 "Палесся мілае дзіця". Я.Янінчыц 17.55 Шукаем інфратыўны. Беларуская-румынскі гандлёвы дом "Беларум" 18.10 Дзёнік Прынёмання (Гр.) 18.25 Толькі па пятніцах (Гр.) 19.20 Планета людзей. Міжнародная праграма (Гр.) 20.05 Падарожжы на добры настрой 20.20 Пяць хвілін на жарты 20.25 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 "Таміра" прапануе: "Расстаёмся пакуль добрыя". Маст. фільм. 1-я серыя 22.55 Пад купалам Сусвету 23.05 "Вялікія паветраныя гонкі". Маст. фільм (Велікабрытанія) 4-я серыя 00.00 НІКА 00.15 Дайджэст 00.25 Лега фестывальная. "Славянскі базар-94". Канцэрт артыстаў польскай эстрады

Канал "Астанкіна"

5.30 Раница 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Сарока" 8.25 "Дзікая Роза" 9.00 Дорога. Аб будаўніцтве аўтамагістралі Омск-Навасібірск 9.30 Канцэрт дзяржаўнага ансамбля тапа Казакстана 15.00 У гасцяў у казкі 16.20 Рок-орк 16.50 Свет сёння 17.00 Чалавек і закон 17.30 Галасы Расіі 17.40 Дакументы і лёсы 18.00 Бамонт 18.25 "Дзікая Роза" 18.50 "Поле чудэй" 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Чалавек тыдня 21.00 "Вуліцы Сан-Францыска" Тэлесерыял ЗША 22.05 Погляд з А.Любімавым 23.05 Музабоз 23.50 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі 8.25 Паехалі 8.35 У свеце жывёл 9.30 Ранішні канцэрт 9.45, 19.35 "Санта-Барбара" 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Новая лінія 16.55 Дысней па пятніцах 17.55 Музыка на дэсерт. 18.10 Кар'ера 19.25 Падарожжы 20.30 Маскі-шоу 21.05 "К-2" прадстаўляе: "Абзац" 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 "Адчай" Маст.ф.Германія 0.45 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург

6.30 Пазабюджэтнае вясчэнне. Тэлеканал "Добрая раница" 12.00, 14.30, 18.30, 21.30 - Інфарм-ТВ. 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 12.50, 14.25, 19.05 Музычны момант 13.00 Хуткая дапамога 13.30 Курок Расіі. "Творчасць Фядоскіна" 13.55 Музычны тэлефільм 14.10, 16.00 Мультифільм 14.40 Уракамедія! "Дзе знаходзіцца нафелет" 16.20 Будні 16.30 Кідайка 16.05 Выбары-94. Тэледабаты 17.55 Храм 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Я аб'яўляю вам вайну" Фільм 21.00 "В.Паленаў". Хрыстоў і грэніца 21.10 Тэлемагасін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 21.55 Ваш стыль 22.05 "Звар'яцелы тэарыст" Фільм (ЗША)

СУБОТА 19.11

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны 8.10 Дайджэст 8.20 Аэробіка для ўсіх. Урокі Н.Наважылавай 8.50 Пяць хвілін на жарты 8.55 Экамікс 9.05 "Таміра" прапануе: "Расстаёмся пакуль добрыя". Маст. фільм. 1-я серыя 10.20 Здароўе 11.05 Банка комікаў. Гумарыстычная праграма 11.35 Шматгалосе. Народны Беларусі 12.25 Тэлевізійны "Арт-клуб" прадстаўляе "Тут засталася мая душа..." Нататкі з Шагалаўскага пленэра 13.05 Сваймі рукамі. Плячэнне з саломкі 13.20 "Лулу - анёл кветак". Мультисерыял 13.55 "Званы пекла" Асвешчальная праграма 14.25 Асілак. Спартыўны клуб 15.15 "Турэцкі марш". Тэлеарыс 15.35 "Песню бярэць з сабою". Тэлефестываль у Салігорску. Частка 1-я 17.25 Тэлеэрэклама 17.35 "Чарапашкі ніндзя" Мультисерыял 18.00 "Пяць хвілін на жарты". У нас - юбілей 19.00 "Нові і

К"-топ-10 20.00 Міжнародныя спартыўныя навіны 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 "Пераборлівы жаніх". Маст. фільм. 23.25 Пад купалам Сусвету 23.35 Фаварыты года. Адкрыццё тэлевізійнага музычнага фестывалю. Частка 1-я 01.25 "Каскад" 01.45 Відэама-нявідзіма. Навіны кіна-відэа-аўдыё

Канал "Астанкіна"

6.30 Суботняя раница дзелавога чалавека 7.15 Спорт-шанс 7.45 "Слова пастыра" Мітрапаліт Кірыл 8.00 Зоў джунгляў 8.30 Спектр 8.40 Крымскія татары. 3 цыкла "Другія" 9.15 "Профі-шоу" 10.00 Ранішня пошта 10.30 Медыцына для цябе 11.00 Без паўзы 11.15 Смак 11.30 Фільм "Генерал" 13.00 Мультифільм 13.10 Дыялог у прамым эфіры 13.50, 22.50, 23.50 Навіны 14.00 "Вікторыя" 14.35 "Пасціджэнне дэмакратаў" Фільм 7-й 15.35 Нам і нашчадкам 16.10 "Жыццё запаркаў" 16.50 Разумнікі і разумніцы 17.45 "Перад і пасля..." 18.40 "Каманда ў капелюшак" 6-я серыя 19.40 "Добрай ночы, малышы" 20.00 Навіны плюс 20.35 Надвор'е 20.45 "Гаспадар Балантрэ" 3-я серыя 22.00 Клуб "Белы папугай" 22.55 Фільм "Тэраса" 2.00 "Шукайце жанчын" 2-я серыя 3.10 Мультифільм 3.25 Творчы вечар І.Крутога

Канал "Расія"

У Гарадзенскім раёне ёсць перспектыўная вёска Осьнікі, у якой засталася ўсяго 7 хат, дзе жывуць людзі пенсійнага ўзросту. Але гэта вёска, дзякуючы таксідэрысту-самавучцы Рыгору Мікалаевічу Бырдзе, якому ўжо за 80 гадоў, стала вядома далёка за межамі раёна. Хата Рыгора Мікалаевіча зьяўляецца як бы заалягічным музеем. Тут можна ўбачыць на сьценах і на падлозе чучалы розных відаў птушак і зьвяроў. Напрыклад, зайца-беляка, вавёрку, куницу, сініцу, корігуна, бугая вялікага, бусла. Бярэ Рыгор Мікалаевіч птушак і зьвяроў для чучалаў ад мясцовых жыхароў і работнікаў мясной аховы. Карыстаецца ён і паслугамі паляўнічых.

Чучалы Рыгора Мікалаевіча экспаніруюцца ў многіх музэях не толькі нашай рэспублікі, але і блізкага замежжа, у сярэдніх школах, навучальных установах. Робіць Рыгор Мікалаевіч чучалы вельмі ўмела, і яны выглядаюць, як жывыя.

НА ЗДЫМКУ: Р.М.БЫРДЗА з чучалам фазана.

Фатаграфаваньні І.БАРЫСАЎ.

ЁСЬЦЬ ТАКАЯ КАМАНДА!

Хоць першы круг чэмпіянату Беларусі па футболе і не закончыўся, бо засталася правесці прапущаную гульню "Дынама" (Мн) - "Ведрыч", некаторыя вынікі прамежкавага фінішу ўсё ж можна падвесці.

Галоўная і прыемная нечаканасьць 4-га чэмпіянату - сталае лідэрства Віцебскага КІМа. Менавіта ён і трыо менскіх клубу разыграюць на фінішы медаль.

Так, вельмі ўрадліва правяло апошнія гульні "Дынама-93", якое з лікам 5:1 "абула" лідзкі "Абутнік", а "Тарпеда" хоць і падзяліла дома ачкі з "Шахцёрам" (2:2), усё ж утрымалася на чацьвёртым месцы. Столькі ж ачкоў пасяля перамогі (1:0) над "Дынама" (Бр) мае і гарадзенскі "Нёман", які ўстае менчукам толькі па колькасці перамог.

На пяты гарадзенцам наступае ФК "Маладзечна", гульня якога з прыходам Л.Румбўціса прыкметна ўзмацнілася. Доказ таму - і апошняя перамога (4:0) над "Лакаматывам".

А вось "Фандок", на жаль, паўтарае "Кубавы шлях" "Нёмана" узору 93-га года. Дзевяты раёндок фіналіста Кубка Беларусі - вельмі негатыўны сюрпрыз 4-га чэмпіянату.

Унізе, акрамя "Лакаматыва", які ў апошніх турах зрабіўся добрым палігонам для бамбардзіраў і з 7-ю ачкамі стаў аднаасобным аўтсайдэрам, усе астатнія каманды - з іх "Тарпеда" (Мг), "Абутнік", "Гомсельмаш", "Шахцёр", "Шыньнік" і "Ведрыч" - зьяўляюцца будучай вясной кандыдатамі "на вылет".

А на дэсерт футбольнай вясны 94-га года - гульня ў сяду: Беларусь-Нарвегія.

І.ПРЫВАРОЦКІ.

НАМ ПАСУЮЦЬ СОЛЬНЫЯ КАМПАЗІЦЫ

У Хельсенкі завяршыўся чэмпіят Эўропы па кікбоксінгу. У турніры ўзялі ўдзел больш як 450 спарсменаў.

На жаль, нашым хлопцам не пашчасылі ў Фінляндыі. Толькі адзін з мужчынскай зборнай А.Коўцік прабіўся да паўфіналу, дзе прайграў будучаму чэмпіёну Вячаславу Цімафееву з Украіны. У выніку і наш кікбоксёр атрымаў бронзавы медаль.

Куды пасьпяховай за моцную палавіну выступіла зборная беларускіх дзяўчат. Асабліва вызначыліся беларускі ў сольных практыкаваньнях. Першы залаты медаль у гэтак званым мяккім стылі здабыла для нашай краіны студэнтка БДУ Наталья Бардзіян. Таццяне Анжэнка не было роўных у практыкаваньнях у жорсткім стылі. Дар'я Машара дабілася серабра ў практыкаваньнях з сапраўднай баявой зброяй - самурай - мячом.

ДОМА І СЦЕНЫ ДАПАМАГАЮЦЬ

Удала дэбютавалі ў розыгрышы Кубка Эўрапейскай Канфедэрацыі вайейболу гульцы мужчынскага клубу "Камунальнік" з Горадні.

На сваёй пляцоўцы гарадзенцы прымалі аўстрыйскі клуб "Трансфер" і перамаглі з лікам 3:0. Лік партый - 15:6, 15:3, 15:5 - яскрава сьведчыць аб суадносінах сілаў на пляцоўцы.

Гульня ў адказ адбудзецца 11 лістапада ў Аўстрыі.

Г.Н.

ДА НАС ЕДУЦЬ КСЯНДЗЫ

Дзесьці ксяндзоў-місіянераў прыехалі сёла працаваць у прыходы Гарадзенскай каталіцкай епархіі.

На жаль, кіраўніцтва каталіцкай царквы на Беларусі па-ранейшаму аддае перавагу заезжым сьвятарам наўзамен таго, каб пашыраць набор слухачоў да каталіцкай семінары ў Горадні.

Г.Д.

ГУЛЯЎ КІРМАШ...

Калі з дрэў адлятае апошняя лісьце, і першыя маразы скоўваюць лужыны, калі пусьцеюць палеткі і ў кожнай квасіца капуста, на Шчучыншчыну па традыцыі прыходзіць кірмаш.

Бы ў добрыя старыя часы, зьезджаюцца на цэнтральны калгасны рынак людзі з усіх куткоў раёна: свой тавар паказаць ды прадаць, на іншых паглядзець, прысмакаць лакаштаваць, музыкаў паслухаць, ды і проста адпачыць...

Сёлетні кірмаш мала чым адрозьніваўся ад папярэдняга: гэтаксама весяліў народ Несьцёрка і скрыпач-самавучка Станіслаў Маленьчык, іграў духавы аркестр, і ад шапіка "Беспройгрышная латарэя" адыходзілі шчасліўцы з выйгранымі пёўнямі, гулялі па-сьвяточнаму ўбраныя пары, дыміліся мангалы з шашлыкамі, пенілася піва...

З ахвотаю раскуплялі шчучынцы прадукцыю, што вывезлі на кірмаш мясцовыя калгасы, малыя прадпрыемствы, народныя ўмельцы. Асаблівым попытам карысталіся мяса, кілбасы, вяндліна, мёд і яйкі, гародніна, сьлянкае сьметанковае масла, яблыкі. Шмат аматараў заморскай садавіны сабраў шапік, дзе гандлявалі бананамі і цытрусавымі.

Прыўзняты настрой шчучынцаў не псавалі ні халодны вечэр, ні кусьлівыя цэны, бо было так шмат прыемных сяброўскіх сустрэч і ўсьмешак! Бо было сьвята, і людзі забываліся пра свае непрыемнасьці і праблемы.

А.БІБІКАВА.

ЧАРАЎНІЦА

...Надзея Іванаўна дастае свой сьвяточны строй, узнагароды за руплівую працу, розныя фотаздымкі. На добрую зайдзасьць бацькае на падзеі жыцьцё гэтай прастай вясковай жанчыны.

У 1987 годзе ў Маскве праходзіў агляд-конкурс народнай творчасці рэспублік Беларусі і Таджыкістана. Семнаццаць песень у выкананьні Надзеі Бурак было запісана на кружэлку ЮНЕСКА. Вясельныя, сірочыя, сьвяточныя беларускія народныя песні гучалі ў выкананьні нашай зямлячкі са сцэны Дома літаратара ў Маскве.

Надзея Бурак з вёскі Ахонава Дзятлаўскага раёна - цікавы, неспакойнай душы чалавек. Да ўсяго ёй ёсць справа, кожнаму дапамагчы, кожнага падтрымаць імкнецца гэтая ветлівая, з прыгожымі чорнымі, як вішні, вачыма, з прыемнай ўсьмешкай жанчына.

- Такая я ўжо з маладосці, - сьмяецца Надзея Іванаўна, - ніколі не магла ўсядзецца на месцы. І лёс мяне не абдыліў: было гора, нястачы, але і шмат было добрага, з многімі цікавымі людзьмі сустракалася, дзялілася сваім багацьцем - народнай песняй.

Нарадзілася Надзея Іванаўна ў Ахонава. У сям'і Івана Жэгалы, у якога было трое дзяцей. Чалавек, які вельмі любіў зямлю, працу на ёй, імкнуўся, каб дзеці мелі хоць якую зачэпку, стаўшы дарослымі. Марыў пакінуць кожнаму хоць невялікі надзел зямлі. Іншага лёсу для іх не ўяўляў. Пра пасаг для дзяўчат трэба было думаць з маленства, інакш сядзець ім векаўхамі, нягледзячы на тое, што ўдаліся спрытнымі, працавітымі і галасістымі на ўсю вёску. Асабліва Надзейка, якую любіў і шкадаваў больш за іншых. Сям'я берагла кожны рубель, кожны кавалак хлеба. Дзеці хадзілі ў польскую школу,

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

У першы тыдзень лістапада было зарэгістравана 197 злачынстваў і здарэньняў, што крыху менш, чым за папярэднія. У іх ліку - забойства, 35 цялесных пашкоджаньняў, 11 рабаваньняў, разбой, адгон, 47 крадзяжоў дзяржаўнай і 63 - асабістай маёмасьці грамадзян.

За гэты ж час у Гарадзенскай вобласці зарэгістравана 18 дарожна-транспартных здарэньняў.

ЗАБОЙСТВА

У нядзелю ў двары дома па вуліцы Сонечнай, што ў Лідзе, быў знойдзены труп Л., якая жыла па гэтаму адрасу. З 1 лістапада яна знаходзілася ў вышук, як без вестак прапаўшая. Высьветлілася, што забойства здзейсьніў яе нідзе не працуючы брат. Узбуджана крымінальная справа.

ЦЯЛЕСНЫЯ ПАШКОДЖАНЬНІ

У гэты ж дзень падчас узынкішай сваркі музычны кіраўнік аднаго з гарадзенскіх дзіцячых садкоў ударыла нажом у грудзі мужа, які знаходзіўся ў нецывільным стане. Пацярпелы шпіталізаваны.

РАЗБОЙ

Не пашчасыліся пенсіянеру з Маладэчна Я. У яго выхадны дзень двое невядомых на дарозе ў лясным масіве ля вёскі Вайневічы Смагонскага раёна адабралі 32000 рублёў і зімовыя боты, і ў дадатак - пабілі.

ЗАМАХ НА ЗГВАЛТАВАНЬНЕ

Так і не навучыўся паважаць законы раней асуджаны, нідзе не працуючы жыхар Горадні, які з выкарыстаньнем сілы завёў у сваю кватэру і спрабаваў згвалтаваць вучаніцу 8 класа адной з гарадзенскіх школ. Узбуджана крымінальная справа.

КРАДЗЯЖЫ

З набліжэньнем зімы ў абласным цэнтры ў "моду" ўваходзіць крадзяжы прадуктаў харчаваньня. Вось толькі некалькі прыкладаў.

Ноччу з суботы на нядзелю з падвала дома па вуліцы Гоголя здзейсьнены крадзёж згущанага малака і марынаваных прадуктаў.

Прыкладна ў гэты ж час з падвала дома па вуліцы Суворава было скрадзена 24 слоікі варэньня і марынаваных прадуктаў.

Таксама слоікі з варэньнем, саланінай, гароднінай і садавінай скралі злодзеі ў многіх дамах з прыватнага занёманскага сектару Горадні. Асабліва пашчывалі крадзёжнікі на вуліцы Зана, дзе, пры адсутнасьці кансервавальных, забіралі нават бульбу, чырвоныя буракі, моркву.

Як і на мінулым тыдні, амаль штодзённа рэгістраваліся крадзяжы медзі.

Ноччу з панядзелка на аўторак са зварачнага

цэха камбіната проціпажарных работ, што ў Горадні, скрадзена 90 метраў кабеля ад зварачнага апарата. Тэрыторыя прадпрыемства ахоўваецца вартаўніком. А на наступны дзень з будаўнічага аб'екту, які належыць будаўнічаму ўпраўленьню N 151, здзейсьнены крадзёж 45 метраў кабеля. Аб'ект таксама ахоўваецца вартаўніком. З тэрыторыі лідзкага заводу "Ізатрон" у невызначаны перыяд знікла 600 метраў сілавонага кабеля.

***

Па-ранейшаму актуальным застаецца пытаньне захоўваемасці матэрыяльных каштоўнасьцяў ў вясковых крамах.

Ноччу з суботы на нядзелю з неахоўваемай крамы "Хлеб" у вёсцы Жыровічы Слонімскага раёна здзейсьнены крадзёж цукру, пірожнага і двух скрыняў макаронаў. З крамы ў вёсцы Цяцэйкі Дзятлаўскага раёна скрадзена гарэлка, цыгарэты і прамтавары на суму 310335 рублёў. Ахоўна-пажарная сігналізацыя была ў няспраўным стане.

РАБАВАНЬНІ

Усё часей аб'ектам замаху з боку злачынцаў становяцца жаночыя сумачкі.

У суботу невядомы на вуліцы Дзяржынскага ў Горадні вырваў у жыхаркі горада сумачку з 1,2 мільёна злотых, 5000 рублёў і дакументамі і ўцёк.

***

2 лістапада каля 20 гадзін па вуліцы Лелевеля злачынца такім жа чынам абрабаваў жыхарку Горадні. У выніку разжыўся 40000 рублёў, парасонам і 2-ма апчаднімі кніжкамі.

НАРКАТЫЧНЫЯ СРОДКІ

Падобна на тое, што Ліда ператвараецца ў "наркатычны цэнтр" вобласці.

У першы дзень лістапада ў кватэры жыхара горада было знойдзена 700 грамаў здробленай макавай саломкі і 200 грамаў макавай выцэжкі, а ў другога лідчука - 200 грамаў макавай саломкі.

На наступны дзень у кватэры нідзе не працуючага жыхара Ліды знойдзена 1,8 кілаграма здробленых макавых галовак.

ФАЛЬШЫКА

Нідзе не працуючага жыхарка Лідзкага раёна спрабавала абмяняць у абменным пункце "Беларапрамбанка" райцэнтра фальшывую купюру вартасьцю 5 долараў ЗША. Яна растлумачыла, што ў траўні набыла яе ў невядомага.

ЗЛАЧЫНСТВА ТЫДНЯ

Ноччу з чацьвярга на пятніцу з даха фермы калгаса "Праўда" Смагонскага раёна здзейсьнены крадзёж 20 лістоў шыфера на суму 67 тысяч рублёў. Асобы злодзеяў устаноўлены.

ПАГАРЭЎ НА "ЗЯЛЁНЫХ"

Відаць, не думаў пра магчымыя наступствы прапаршчык Г. з Ленінскага раённага ваенкамата Горадні, калі за пратэкцыю служыць у абласным цэнтры запрасіў з прызыўніка хабар у 30 долараў.

Незадачлівы ваяка злоўлены на гарачым. Узбуджана крымінальная справа.

(У.Інф.)

вучыліся грамаце. Спадзяваўся стары, што, можа, каго з нашчадкаў чакае лепшы лёс, верыў, што час зьменіцца. Пры Польшчы Іван Сямёнавіч меў тры з паловай гектары добрай, воркай зямлі. За яе, зямельку-карміцельку, давалася расплаціцца ў 1939 годзе перад новымі ўладамі жыцьцём. Адразу пасяля вызваленьня бацьку забралі як кулака і вывезлі на работы ў Комі АССР.

Перад вайной бацька ў лістах скупа паведамляў пра ўсе, прасіў не высыліць пасылак з харчамі, бо ўсё роўна не атрымлівае: забірае ахова. А для сям'і кавалачак сала ці сухі сыр быў добрай падтрымкай, асабліва зімою.

Пра ўсё самае жалівае, што выпала на долю Івана Сямёнавіча, сям'я даведалася ад суседа. Ён таксама быў у тым лагэры, але выжыў і ў пяцідзiesiąты гадзі вярнуўся дадому. Голад, бруд, цяжкая праца на леспавале забралі тысячы і тысячы "ворагаў народа".

Сьлед бацькі згубіўся. Пасяля вайны маці шмат пісала, прасіла што-небудзь паведаміць пра мужа. І не дачакалася адказу, хоць да канца сваіх дзён не губляла надзеі, спадзявалася, што муж вернецца.

- Да вайны ўся наша сям'я жыла пад страхам, - успамінае Надзея Іванаўна. - Мы, дзеці, усёй душой адчувалі, што з намі можа здарыцца нешта страшнае, непапраўнае. У хату да маці не раз заходзілі прадстаўнікі ўлады і суро́ва паведамлялі, каб сям'я рыхтавалася да высылкі. Толькі ў канцы саракавых зразумелі, што ўсё трывожна-страшнае мінула, і нас больш не будзе турбаваць.

Потым вучылася ў школе. Некаторы час працавала піянерважатай. Спецыяльнай адукацыі, вядома, не мела, і на яе месца прыслалі дзяўчыну пасяля тэхнікума. Сама пайшла ў калгас ільнаводам. Неўзабаве прызначылі зьвешнявой.

Адразу пасяля вайны стварылі жанчыны калгасны хор народнай песні. Спачатку, праўда, прымушалі хадзіць, а потым дзяўчаты прывыклі, ішлі ахвотна, з настроем. Часу ў Надзеі Іванаўны было нямнога. Трое малых дзяцей патрабавалі ўвагі. Ды і пакінуць іх не было на каго. Хор звычайна зьбіраўся ў школе, і даводзілася браць малых з сабою, садзіць за парту, займаць, каб не перашкаджалі.

Сьпяваць Надзея Іванаўна любіла шчыра, ад усёй душы. Навучылася многім песням ад бацькі, добрага знаўцы абрадаў. Надзею заўважылі, вылучылі на сольныя партыі. Быў у яе надзвычай прыемны, моцны голас, брала ноту любой вышын.

У 1958 годзе хор выступаў на першым рэспубліканскім фестывалі ў Горадні, заняў адно з прызавых месц. Першае выступленьне на вялікай сцэне Надзея Бурак памятае па сёньняшні дзень. Яна сьпявала вольныя песні.

Не аднойчы Надзею запрашалі ў Менск, запісвалі на плёнку забытую "Даліну-далінушку" і "Юр'я".

У 1990 годзе Надзея Іванаўна была госяцём на сьвяце, прысьвечаным 80-годдзю Генадзі Цітовіча. Выйшаў календар на 1991 год, на якім сфатаграфавана група з Ахонава. У цэнтры - Надзея Бурак. Жанчыны сьпявалі "Юр'я". Аказалася, што абрадавыя песні гэтага вясновага народнага сьвята дзятлаўскія сьпявачкі захавалі ў поўным варыянце.

Іосіф ЗАЯЦ, журналіст.

"ПАГОНЯ" РЭДАКЦЫЙНАЯ РАДА

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1. Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83. Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.

Пры перадруку спасылка абавязкова. Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.

Фотанабор, афсетны друк. Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў, 4.

Заказ 4323. Наклад 4628 паасобніку.